

verder in dit nummer

Kerk-in-de-stad

De Nicolaïkerk wil voor Utrecht 'kerk-in-de-stad' zijn. Dit betekent dat waar mogelijk ook aansluiting wordt gezocht bij activiteiten in de stad. De kerstmarkt in en rond 'de Klaas' was weer een succes, overmorgen is de Nieuwjaarsduik als eerste van de Culturele Zondagen, er volgen dit jaar diverse NicolaiConcerten en niet te vergeten het Uiffeest in de nazomer.

2

Spiritualiteit

In het kader van de maand van de spiritualiteit organiseert het Citypastoraat Domkerk jaarlijks een avond waarin de spiritualiteit van een persoon of stroming centraal staat. Op 23 januari is er in het DomCafé een avond over de lutherse spiritualiteit. Ds Catrien van Opstal verzorgt de inleiding.

3

Liturgie

In de serie 'Liturgie en beleving' is nu de Jacobikerk aan de beurt. Exacter nog: de viering van het Heilig Avondmaal in dit monumentale kerkgebouw. Arie Moolenaar beschrijft zijn beleving bij de voorbereidingen voor de viering van het Avondmaal in 'de Jacobi'. Liturgie van de bovenste plank...

7

Expositietijd

In het dienstencentrum van de PKN is deze maanden een tentoonstelling van Els Vegter te zien. In de Tuindorperkerk hangt fotowerk van de Ethiopische kunstenaar Michael Tsegaye en in de Domkerk is een expositie van een Bulgaarse kunstenaar: Borislav Varadinov. Al met al: 'haute culture' downtown.

6, 12

Actie Kerkbalans 2014: 'Een kerk die bij u past'

In een economisch moeilijke tijd houden we elkaar vast. Dat kan in uw familie en vriendenkring. Maar dat kan ook, door de veelkleurigheid van onze wijkgemeenten, in een wijkkerk die bij u past. Door inzet van veel mede-

Utrechters beschikt de Protestantse Gemeente Utrecht over tien actieve wijkgemeenten in uw directe leefomgeving. In deze wijkgemeenten viereen we, komen we samen om te luisteren naar Gods Woord, zien we om naar

elkaar en naar mensen die het moeilijk hebben om ons heen. Het kerkgebouw is een vast herkenningspunt om er samen te zijn voor God, met elkaar en voor de ander.

Frans Ritmeester en Harmen van der Kolk

Een kerk die bij je past. De kerk werkt daarbij niet alleen plaatselijk, maar is er ook voor anderen, tot ver buiten de landsgrenzen. Momenten van bezinning, vreugde en verdriet zijn gelukkig niet in geld te vertalen. Wel kunnen we die momenten beleven op deze herkenbare plekken in de stad. Maar die plek, dat kerkgebouw, voor velen een centraal punt in het drukke dagelijkse leven, maar ook voor belangrijke momenten van ons leven, moet uiteindelijk wel onderhouden worden. En het gemeentelven in en rondom het gebouw kost geld. Velen van u geven al vele jaren en daar zijn we dankbaar voor. Ook in 2014 willen we samen met u een kerk zijn die ons allen past.

De Actie Kerkbalans is onze belangrijkste bron van inkomstenbron. De bijdrage die u betaalt wordt gebruikt voor de lopende kosten van de wijkgemeente waar u zich mee verbonden voelt. Het onderhoud van het gebouw, de verwarming, verlichting, personeelskosten, pastorale projecten, bijzondere vieringen. Het gaat om al die kosten die gemaakt worden om de kerkdeuren open te houden en om u en vele anderen welkom te heten. Als christenen willen we de belangrijke plek van de kerk in de samenleving behouden en de boodschap van geloof, hoop en liefde doorgeven aan een nieuwe generatie en aan de mensen om ons heen, zodat wij ook voor hen een kerk zijn die past.

We krijgen nogal eens vragen over hoe hoog de bijdrage moet zijn. Dat is erg afhankelijk van

uw of jouw leefsituatie. Eigenlijk geeft de Bijbel goede richtlijnen: Lukas 21: 1-4: Jezus zat bij de ingang van de tempel en zag rijken grote sommen geld geven. Ze konden dat makkelijk missen. Maar er kwam een weduwe die twee penningen gaf, wat voor haar een zeer groot offer was, omdat ze met die penningen net rond kon komen. Toch gaf ze die

aan de tempel. Zij had feitelijk meer gegeven dan de rijken!

2 Korintiërs 9: 7: 'Laat ieder zoveel geven als hij zelf besloten heeft, zonder tegenzin of dwang, want God heeft lief wie blijmoedig geeft'.

U ziet geen begroting? Klopt, dat is bewust. We vragen u vooral

om te geven naar draagkracht en wat u over hebt voor uw wijkgemeente en kerk. Met uw bijdrage kunnen wij samen invulling blijven geven aan het kerk zijn in uw stad en wijk. 'Een kerk die bij u past'. Elders in dit blad vindt u praktische informatie over Kerkbalans 2014.

Bedankt voor uw steun!

Van de Pniëlkerk naar de Wijkplaats

Zondag 29 december heeft de wijkgemeente West afscheid genomen van de Pniëlkerk; zondag 5 januari was de feestelijke start in de Wijkplaats (Joh. Camphuisstraat 101). Vanwege de vroege kopijdatum (kerstvakantie) was het niet mogelijk om al in dit nummer van 'Kerk in de Stad' hiervan verslag te doen; dat komt alsnog in het nummer van 24 januari.

Creatieve oplossing voor leegstand in zorgcentra

Er verandert veel in de zorg voor ouderen in Nederland en er gaat nog meer veranderen. Het zijn ingrijpende veranderingen. Ook in Utrecht worden zorgcentra voor ouderen gesloten, er komt minder thuiszorg beschikbaar. Veel mensen weten niet waar ze aan toe zijn. Arjen de Groot en Irene Stok, ouderenwerkers van het DMO, zijn in gesprek gegaan met Wim Nicolaas, bestuurder/algemeen directeur van Vecht en IJssel, een zorginstelling die uit de Utrechtse diaconie geboren is. Ze willen graag weten wat er gaat veranderen voor ouderen en hoe Vecht en IJssel hiermee omgaat.

Arjen de Groot en Irene Stok ouderenwerkers DMO

Veel mensen zijn er vanuit gegaan dat deze verzorgingsstaat altijd zou blijven bestaan en dat deze zorg er ook voor hen zou

zijn. Op dit moment is duidelijk dat dit financieel niet meer kan en neemt de politiek beslissingen die leiden tot een participatiesamenleving. Wim Nicolaas: "Ik ben uitvoerder van die politiek. Ik voer de wet uit met de middelen die ik krijg. En ik probeer dit op een goede en verantwoorde manier te doen zodat een zo groot mogelijke groep mensen hier profijt van kan hebben."

Er gaat veel veranderen en de ouderenwerkers komen tot de ontdekking dat het verder gaat dan zij gedacht hadden. Wim

Nicolaas vertelt: "De bejaardenhuizen bestaan al niet meer. En ook de woonzorgcentra gaan verdwijnen. Wat overblijft zijn verpleeghuizen. Die verpleeghuizen zijn vooral bestemd voor mensen die 24 uur toezicht nodig hebben. Dan denk je aan mensen met dementie en andere aandoeningen waarvoor mensen in een gesloten afdeling moeten verblijven. Mensen die moeten revalideren, bijvoorbeeld na een operatie, kunnen dat in het verpleeghuis doen maar zij gaan na de revalidatie weer naar huis. Zij en andere mensen met lichame-

lijke problemen, chronische ziekten en handicaps zullen thuis blijven wonen. Deze mensen moeten de zorg in huis regelen. Thuis zal eerst gekeken worden wat ze zelf kunnen organiseren met mantelzorg en vrijwilligers. Als dat echt niet kan, dan kan er hulp vanuit de overheid komen. Verpleegkundige of medische handelingen worden wel door thuiszorg of wijkverpleging gedaan. Maar in huis en niet meer in een zorgcentrum."

Zie verder pagina 5: 'Wij gaan geen huizen sluiten'

Ds Hans Koops

Het leesrooster had in de tijd van Advent lezingen uit Jesaja. In een van de profetieën lezen we de bekende woorden: "Hun zwaarden zullen ze omsmeden tot ploegscharen" (Jesaja 2:4).

Woorden, die de eeuwen door mensen geïnspireerd hebben om in beweging te komen tegen oorlog en tegen de waanzin van de wapenwedloop. Het beeld dat hierbij afgebeeld staat, heeft de Sovjet-Unie in 1959 aan de Verenigde Naties geschonken, midden in de tijd van de koude oorlog en de wapenwedloop. Het is een opdracht aan alle volkeren en regeringen die samenwerken in de Verenigde Naties. Dit beeld is op de achtergrond gedrongen. Weggedrongen door beelden van oorlog. De beelden van oorlog: dat zijn de beelden van verbrande dorpen in Syrië, van verwoeste akkers in Centraal-Afrika.

Wanneer de oorlog voorbij is, dan kunnen de akkers niet bewerkt worden vanwege mijnen en andere niet ontplofte munitie. Soms tientallen jaren na die tijd vallen er nog doden en gewonden. Oorlog, verwoeste akkers, mensen op de vlucht, zonder huis, zonder akker.

Wending

Wanneer je dat bedenkt, krijg je die profetie van Jesaja diepe betekenis.

Het is toch prachtig om te zien dat Jesaja juist die wending maakt: van wapentuig naar landbouwgeveerdheid. Wat zou er gebeuren

Overpeinzingen bij een beeld

MEDITATIEF MOMENT

als dit werkelijkheid zou worden. Wanneer mensen en regeringen zich hierdoor zouden laten inspireren. Het zou een totaal andere economie en een totaal andere wereldorde tot gevolg hebben. Wat zou het geweldig zijn, wanneer al die miljarden niet meer aan wapentuig zouden worden uitgegeven, maar aan de bewerking van het land, aan voedsel en aan de opbouw van de samenleving.

Hoever minder honger en armoede zou er niet zijn. Het is een mooie droom, maar de werkelijkheid is anders. Het komt ook maar niet zo maar vanzelf.

Visioen

In zijn visioen ziet Jesaja het al voor zich. De volkeren zullen de oorlog niet meer leren. Oorlog is iets wat mensen zich aangeleerd hebben. Waarom zouden ze het dan ook niet kunnen afleren? Waarom zouden mensen niet een andere weg kunnen gaan, een andere manier van het oplossen van conflicten en tegenstellingen.

lemand als Ghandi heeft indertijd in India naar mogelijkheden gezocht van vreedzaam en gewelddoos conflict en daarmee velen geïnspireerd.

Ze zullen de oorlog niet meer leren.

Dat vereist een nieuwe manier van leven en leren, een nieuwe manier van omgaan met elkaar.

Onhaalbaar, zijn we geneigd om te zeggen.

Maar toch: met Kerst hebben we het weer volop en voluit gezongen: 'Vrede op aarde'. Bewaren we deze lofzang alleen voor de feestdagen?

Vrede en alle goed, wensen we elkaar toe in 2014

Nicolaïkerk, kerk-in-de-stad

Steven Slappendel

De Nicolaïkerk wil voor Utrecht 'kerk-in-de-stad' zijn. Dit betekent dat waar mogelijk ook aansluiting wordt gezocht bij activiteiten in de stad. Op zondag 15 december was gelijktijdig met de kerstmarkt in de Twijnstraat 'Kerst in de Klaas', een doorlopend programma met koor- en samenzang, een kinderkerstverhaal, kinderkerstliederen zingen, een kinderpodium, een knutselhoek voor het maken van kerstversiering en een afsluitende Sing-in met de vijf populairste kerstliederen. Ruim 2.100 bezoekers kwamen langs en genoten van de kerstsfeer in de Klaaskerk.

Wanneer een thema van een Culturele Zondagen in Utrecht passend is zoeken we naar mogelijkheden voor deelname. Het thema 'Op bezoek bij het boek' was aan de orde op 3 november. Dit thema bood veel mogelijkheden wanneer je je leven wilt richten op de woorden in de Bijbel. Jaarlijks werkt de Nicolaïkerk mee aan het Utrecht Uitfeest (begin september) en aan de Nieuwjaarsduik (begin januari). Op deze Culturele Zondagen staat de muziek centraal. De wijkgemeente Nicolaïkerk wil aandacht geven aan kerkmuziek in liturgische context en doet dit op deze zondagen door het programma af te sluiten met een vesperviering waarin vaak een Bachcantate wordt uitgevoerd.

Verder zijn er in de Klaaskerk de NicolaiConcerten, geconcentreerd in twee festivals, waarvan dan een voorproefje wordt gegeven. Ten slotte wil de Nicolaïkerk een podium bieden aan onder andere ensembles en koren. Waar mogelijk worden de aanwezige Marcussen-orgels en de Hemony-beiaard in de programmering opgenomen.

Nieuwjaarsduik

Tijdens de Nieuwjaarsduik op 12 januari, de eerste Culturele Zondag van 2014, zijn de drie aangegeven invalshoeken zichtbaar in het programma. Om 12.30 uur zingen De Steegzangers, één van binnensstadskoren van Paul Krijnen, een koor met een breed repertoire

van serieus klassiek tot de echte smartlap. De Steegzangers werken dit jaar mee aan de Zing-In. Bij een aantal liederen is meezingen mogelijk. Het programma wordt afgesloten met samenzang met beiaardbegeleiding van stadsbeiaardier Malgosia Fiebig. Aansluitend 'strooit' Malgosia Fiebig 'Nieuwjaarsklanken van grote hoogte' over de stad. Met beiaardklanken van walsen en polka's van onder andere Strauss duiken we het nieuwe jaar in!

'Dromen Utrecht - New York' is de titel van het programma om 14.00 uur verzorgd door Ko Zwanenburg en Berry van Berkum, orgel, Steven Kamperman, altklarinet en sax, Dijon Nijland, contrabas. Dit NicolaiConcert is een preview

van het Festival Nieuwe Muziek in de Klaas 2014: Gekoesterde dromen. Het festival vindt van 27 februari tot en met 2 maart plaats in de Nicolaïkerk. Behalve het bekende werk Med rush van de New Yorkse componist Philip Glass, dat verrassend goed klinkt op het Marcussenorgel, worden ook moderne jazzachtige improvisaties, geïnspireerd op de legendarische Cool and Free jazz uit New York ten gehore gebracht. Een swingende start van het nieuwe jaar!

Cantatevesper

Het programma van de Nieuwjaarsduik wordt afgesloten met een vesper waarin de cantate 'Mein liebster Jesus ist verloren' (BWV 154) van J.S. Bach (1685 - 1750) klinkt. Deze cantate is opgevoerd op 9 januari 1724, mogelijk zelfs al een keer eerder. De cantate gaat over de 12-jarige Jezus in de tempel, maar de onbekende tekstschrijver wil duidelijk meer vertellen. De uitvoering vindt plaats in de liturgische setting van een vesper: een middagdienst waarin woorden uit de Bijbel worden gelezen, gebeden worden uitgesproken en waarin ook het Magnificat, een lofzang op Maria klinkt. Deze keer is Tomaso Albinoni (1671 - 1751) de componist van deze lofzang. Voorganger in de vesper is ds Harry Zeldenrust en medewerking wordt verleend door de Cappella di San Nicolai, Paulien van der Werff, sopraan, Andrew Hallock, alt, Stefan Berhammer, tenor, Michiel Meijer, bas, de Vesperscantorij onder leiding van Ko Zwanenburg en Berry van Berkum, orgel.

* Berry van Berkum, Steven Kamperman en Dijon Nijland in actie (foto Steven Slappendel).

Winterdromer

Kale takken tegen azuurblauwe lucht een hoekige dans een dodendans

alleen de dromer weet van een geduldig wachten van nieuw leven na de dood een geruisloos ontwaken in oogverblindend bladergroen

straks

en dat alles in een wonderlijk veelvoud van miljarden

straks

alleen de dromer weet en wacht –

Oeke Kruythof

Naar Psalm 4

Als ik U roep: wees nabij Is er antwoord

U laat zich vinden mijn voeten voelen ruimte en vrijheid in Uw weidsheid mijn hart vindt snel hoop

de God van mijn heil doet wonderen aan al Zijn gunstgenoten de spotters die dwalen ervaren deze zegeningen niet leg daarom de boosheid af denk het goede breng dankoffers in vreugde

in stilte mag ik bij U zijn in vrede slapen

Eddy Lie

Nieuwe woning

De zon schildert de bomen voor mijn raam in duizend kleuren.

Ik waan mij in een bos, auto's negerend die zich haasten blind voor schoonheid.

Ik dank u lieve God, deze lege plek te vullen met kleur en warmte mij weer een thuis te geven.

Fredy Schild

NIUWJAAR

Cyclaamwit voor een raam dat nieuwe tijd binnenlaat blank, oningevuld geduldig wachten van de klok wijzers die om vrede vragen dragen seconden over de drempel drukken een stempel op een wereld waar een Kind speelt in de beschutting van een stal en waar na besmeurde winters de blanke lelie uitbundig bloeien zal

Cobie Ruijgrok

Vespers in Zuidoost

Op zondag 12 januari is er om 17.00 uur een cantatevesper in de Nicolaïkerk. Uitgevoerd worden de cantate 'Mein liebster Jesus ist verloren' (BWV 154) van J.S. Bach (1685-1750) en het Magnificat van Tomaso Giovanni Albinoni (1671-1751) door vocale solisten, de Cappella di San Nicolai en de Vespercantorij onder leiding van dirigent Ko Zwanenburg en organist Berry van Berkum. Voorganger is ds Harry Zeldenrust. De lezing is volgens het luthers leesrooster Lucas 2: 41-52 over de twaalfjarige Jezus in de tempel; dit naar aanleiding van de cantate en de eerste zondag na Epifanie. Meer informatie staat elders in dit nummer. Zondag 19 januari is de zondag van de Eenheid. In dat kader is er een vesper in de Marcuskerk. Voorganger is ds Hans Koops en het orgel en de piano worden bespeeld door Karel Demoot. Tijdens de vesper klinkt muziek van J.S. Bach.

Koormuziek op zaterdagmiddag

Het gratis toegankelijke concert in de reeks 'Zaterdagmiddagmuziek Domkerk' op 11 januari wordt verzorgd door het solistenensemble Cantores Martini. Er wordt koormuziek voor de Kerst- en Verschijningsstijd ten gehore gebracht, van de componisten Josquin Desprez (1450-1521), Jacob Obrecht (1457-1505), Orlando di Lasso (1532-1594), Heinrich Schütz (1585-1672) en Hugo Distler (1908-1942).

Een week later, op zaterdag 18 januari, is het concert in de Domkerk opnieuw zangerelateerd: het koor van de Domcantorij onder leiding van Remco de Graas voert onder de noemer 'Het Duitse koraal in de koormuziek' werken uit van Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847), te weten diens Missa Brevis en het koraalmotet 'Aus tiefer Not schrei' ich zu dir'. Aan het orgel zit die middag Domorganist Jan Hage.

Beide concerten zijn weliswaar gratis toegankelijk, maar de organisatie verwacht een bijdrage van minimaal vijf euro per bezoeker, ter bestrijding van de onkosten.

EUG in transit

Eind december gaat de EUG verhuizen – niet uit de Janskerk vandaan, maar uit het pand aan de Grave van Solmsstraat 4. Na negen jaar komt er een einde aan het gastvrije onderdak bij woongemeenschap KiTov. Door bezuinigingen bij de universiteit moest de EUG op zoek naar goedkopere huisvesting. Die is gevonden bij de Zusters Augustinessen van Sint Monica aan de Oudegracht 35 (het voormalige Meisjesstad). Maar dat pand is helaas pas na de zomer beschikbaar. Daarom was er een tussenoplossing nodig: vanaf 1 januari zal de EUG gehuisvest zijn in de voormalige kosterswoning van de Janskerk, aan het Janskerkhof 28. De meeste activiteiten zullen dan daar worden gehouden. Grotere activiteiten zullen tot 1 september nog steeds plaatsvinden in het pand aan de Grave van Solmsstraat.

Lutherse spiritualiteit in de Domkerk

Bram Schriever

In het kader van de maand van de spiritualiteit organiseert het Citypastoraat Domkerk jaarlijks een avond waarin de spiritualiteit van een persoon of stroming centraal staat. Op donderdag 23 januari (20.00 uur) is er in het DomCafé een avond over de Lutherse Spiritualiteit. U bent van harte welkom. Ds Catrien van Opstal van de Evangelisch Lutherse Gemeente zal de inleiding verzorgen en met de aanwezigen in gesprek gaan.

Ds Van Opstal schreef ter inspiratie van de avond het volgende: "Lutherse spiritualiteit – 'God-dank'.

Hoe ben je mens voor Gods aangezicht? Hoe ben je mens op aarde?

Ooit zette een Augustijner monnik de toenmalige westerse wereld en westerse kerk op zijn kop met zijn herontdekking vanuit de Bijbel: het is de liefde en gerechtigheid van Christus die mij verlost en niet mijn eigen deugdzaamheid en ijver en verdienste. Maarten Luther veranderde zijn achternaam van het oorspronkelijke 'Luder' naar Luther, want daar klinkt het Griekse woord 'eleutheria', dat is 'vrijheid' in door. De Augustijner monnik Maarten Luther

* Kerkhervormer Luther.

* Catrien van Opstal.

trad uit het klooster, omdat het niet meer nodig was om langs de monastieke weg God te zoeken en te dienen. Hij trouwde met een voormalige non en zij kregen kinderen. Deze 'Entdeckerfreude' van Maarten Luther werkt nog altijd inspirerend door."

De avond in het Domcafé begint om 20.00 uur. U kunt zich vooraf aanmelden bij Dompastor Netty de Jong-Dorland, predikant@domkerk.nl, telefoon 2400 660. De ingang van de kerk is via het 'rode deurtje', Achter de Dom I.

De Lutherroos

Het binnenste is een kruis, geheel in zwart; het staat in een hart, dat zijn natuurlijke kleur heeft - om mijzelf steeds in herinnering te brengen dat het geloof in de gekruisigde ons zalig maakt. Want wie van harte gelooft, wordt gerechtvaardigd. Al is het een zwart kruis, dat doet afsterven en pijn moet doen, toch laat 't dat hart zijn kleur behouden, het verderft de natuur niet dat is, het maakt ons niet dood, maar behoudt ons ten leven. De rechtvaardige leeft immers door zijn geloof, maar alleen door zijn geloof in de gekruisigde. Zulk een hart nu moet midden in een witte roos staan om aan te duiden dat het geloof vreugde, troost en vrede geeft, en ons zonder meer in een witte vreugdevolle roos zet. Dit is een andere vreugde en vrede dan de wereld geeft, daarom moet de roos ook wit en niet rood zijn, want wit is de kleur van de geesten en van alle engelen. Zo'n roos staat in een hemelsblauw veld om duidelijk te maken dat we in de geest en in het geloof reeds nu deel hebben aan de komende hemelse

vreugde: we zijn er reeds in, levende in de hoop, al is het nog niet openbaar. En om dat blauwe veld een gouden ring, waarmee gezegd wordt dat die zaligheid in de hemel eeuwig duurt en geen einde heeft en zoveel kostelijker is dan alle aardse vreugde en genot, als het goud schoner en kostbaarder is dan alle andere metalen.

Maarten Luther 1530 (in een brief aan Justus Jonas)

Utrecht Lezing: 200 jaar Oranje aan het roer

Elke vierde woensdag van de maand is in de Wijkplaats – voorheen in de Pniëlkerk - een lezing voor (met name) ouderen over godsdienst, maatschappij, economie, politiek of kunst en cultuur door deskundige sprekers die met passie over hun vakgebied kunnen vertellen.

Op 22 januari spreekt historicus/journalist/royalty-kenner drs. Maarten-Jan Dongelmans over: '200 jaar Koninkrijk der Nederlanden; het Huis van Oranje aan het roer'.

Na een ballingschap van bijna twintig jaar landde in 1813 de Prins van Oranje, zoon van de gevluchte stadhouder Willem V, in Scheveningen. Hem werd de soevereiniteit aangeboden; hij werd koning Willem I en regeerde ook over België en Luxemburg. Zijn opvolgers waren Willem II en Willem III. Zij hadden interessante vrouwen, onder wie Anna Paulowna.

Hoe gingen de Oranjes om met hun nieuwe ambt? Hoe hebben zij meegewerkt aan de eigen identiteit van het Koninkrijk? En wat is er in die tweehonderd jaar gebeurd met de wisselwerking tussen het staatshoofd en de democratie? We kijken naar de bemoeienis van het vorstenhuis met de politiek, de cultuur en de ambities en het privéleven van de Koninklijke familie. Onze aandacht zal zich richten op de inmiddels vier regerende vorsten, maar vooral ook op Emma, Wilhelmina, Juliana en Beatrix.

Een prikkelende middag vol interessante Oranjehistorie: van gestolen kroonjuwelen tot de jacht op een bruid van een bejaarde vorst. Van botsende familiebelangen en het steeds weer opnieuw doormaken van de vorstelijke leerschool.

Belangstellenden zijn welkom in de Wijkplaats in Lombok (Joh. Camphuisstraat 101) van 14.00 tot 16.00 uur. De zaal is open vanaf 13.30 uur. De toegang en de koffie/thee zijn gratis; wel verwachten wij een bijdrage in de collecte van minimaal vijf euro om de kosten te dekken.

LUTHERS GELUID

Christiane Karrer

"In goede machten liefderijk geborgen verwachten wij getroost wat komen mag. God is met ons des avonds en des morgens, is zeker met ons elke nieuwe dag." Dit laatste couplet van het beroemde lied van Dietrich Bonhoeffer verwoordt hoe ik het nieuwe jaar zou willen ingaan en wat ik u toewens.

Bonhoeffer was luthers theoloog – dit noteer ik alleen omdat ik vaak meemaak dat mensen verrast zijn als ze het beseffen. Zijn lied is in het nieuwe liedboek van rubriek veranderd: het viel eerst onder 'jaarwisseling', nu staat het bij de 'kersttijd'. Geheel terecht want dit is een kerstlied. Bonhoeffer schreef het gedicht op 19 december 1944. Het nieuwe jaar begon voor hem als christen met Advent en Kerst. De kaarsen die branden, het licht dat in de nacht schijnt (couplet 5), de goede machten die hem omgeven – uit een brief blijkt dat Bonhoeffer daarmee engelen associeerde.

God met ons

Zo mooi het ook klinkt – "in goede machten liefderijk geborgen verwachten wij getroost wat komen mag" – als we het op zichzelf lezen en citeren, zou het ook een goedkope troost kunnen zijn. Want wat gebeurt met het gevoel van geborgenheid en troost als we slechte dagen beleven, pijn en verdriet op ons wachten? We vragen dan al gauw: "Waar zijn dan de goede machten?" Dit is dezelfde vraag als: kunnen wij de kerstboodschap – God met ons – meenemen het nieuwe jaar in met al wat ons te wachten staat? Of verdwijnen de herinneringen aan mooie en liefdevolle momenten al gauw weer? Betekende Kerst alleen maar een fijn religieus gevoel dat met het echte leven verder weinig te maken heeft?

Niets zou minder bij Bonhoeffer passen. Volgens hem moest christelijk geloof het dagelijks leven vormgeven, het was zeker geen religieus 'extra' bij het leven. Dit is ook in zijn lied te zien. Het vertrouwen en de troost waarmee hij leeft, ervaart hij midden in de diepste en ook zwaarste tijden van zijn leven. Hij doorleeft al het menselijke, hartstochtelijke verlangen naar vreugde en zonnenschijn,

naar samenzijn met zijn geliefden en naar vrede (coupletten 4 en 5). Hij doorleeft leed en pijn, de angst en onrust (coupletten 2 en 3). Het vertrouwen en troost die Bonhoeffer ervaart uit de nabijheid Gods, staat niet buiten dit leven, in een soort 'andere wereld'. Het groeit juist in zijn leven zodat hij Gods goede hand zelfs in het diepste leed kan ervaren. Wij kunnen het ons niet 'voornemen' zo te leven. De ervaring van geborgenheid en troost moet groeien in ons leven. Wellicht kan het helpen om Bonhoeffer's woorden na te spreken, niet alleen met Kerst of de jaarwisseling, maar heel het jaar door. Heel de coupletten 2 tot en met 6 zijn een gebed. De 'klank van de onzichtbare wereld' (zo staat het in het origineel van couplet 6, dat in het Nederlands sterk afwijkend vertaald is) was voor Bonhoeffer realiteit. Hij ervoer haar in de verbondenheid met zijn geliefden ondanks gevangensmuren die hen scheidde, in herinneringen aan gesprekken, muziek, in Bijbelwoorden. Hij twijfelde niet aan de realiteit van de goede onzichtbare machten. Niets en niemand, geen mensen en

geen angsten, geen kwade machten en leed konden hem scheiden van heil en geborgenheid bij God.

"In goede machten liefderijk geborgen, verwachten wij getroost wat komen mag. God is met ons des avonds en des morgens, is zeker met ons elke nieuwe dag." Als dit ervaring wordt in ons leven, wat we ook meemaken – vreugde en tegenspoed – dan mogen we dit genade noemen.

Samen met migranten in de week van gebed voor eenheid

Albert Luiks

Het 'Onze Vader...' bidden we in de hele wereld, alle Christenen kennen het. Jezus deed het voor het eerst voor. Hij deed dat in het Aramees, maar die taal kent bijna niemand meer. Het heeft zeker anders geklonken dan in de PGU gemeenten. Wanneer, waarom en hoe dit Gebed gebeden wordt verschilt tussen kerken. Ook je (kerk)cultuur kan de beleving van dit gebed beïnvloeden.

Een groeiende groep komt sinds 2011 een paar keer per jaar bijeen. Bestaand uit voorgangers en kaderleden van uiteenlopende kerken in Utrecht en Zeist en omgeving. We vertellen elkaar over de eigen kerk, de gebruiken en beleving daarvan. Het gaat over praktische zaken zoals een goede en betaalbare kerkruimte vinden, een Kerknacht samen doen, met een migrantenkerk kennis maken, voorbeelden van samenwerking tussen autochtone en migrantenkerken maar ook meer analyserend de rol van eigen taal en cultuur in de viering en scholing van voorgangers.

Ook meer beschouwend het samen het Lichaam van Christus vormen, de praktijk van het bidden en Bijbellezen in de verschillende kerken. En we eten samen, een mooie christelijke traditie. Dan praten we in tweetallen het thema verder door. Deze gesprekken maken je rijker.

Op 21 januari komt de groep weer bijeen, alweer voor de achtste keer. De organisatie ligt nu niet (alleen meer) bij de PKN, de stedelijke Raad van Kerken (USRK) doet ook mee. Het thema is het Onze Vader in onze verschillende tradities. Met voorbeelden van Afrikaanse, Surinaamse en Anglicaanse kerken. Dit

* Kerkdienst van een migrantengemeente in Utrecht (archieffoto).

thema past mooi in deze 'Week van het Gebed voor Eenheid'. We komen elke keer bijeen in een andere kerk. Deze keer in de Holy Trinity Church aan de Van Hogendorpstraat.

Evert Kronemeijer

Elders in deze editie van Kerk in de Stad wordt uitgebreid toegelicht waarom het belangrijk is om een bijdrage aan uw wijkgemeente van de PGU toe te zeggen en te betalen. In dit artikel staan we stil bij de praktische kant, dus hoe u uw toegezegde bijdrage kan betalen.

Het Bureau van de PGU verwerkt ieder jaar ongeveer 20.000 betalingen. Dit betreft de Kerkbalans-bijdragen, maar ook de acceptgiro's en incasso's voor de Solidariteitskas, abonnementen van Kerk in de Stad, diverse wijkacties, enz. Efficiënte verwerking van al deze betalingen is belangrijk om de kosten zo laag mogelijk te houden. Hieronder vindt u een aantal richtlijnen om uw toezeggingen en betalingen zo soepel mogelijk te kunnen verwerken.

SEPA en IBAN

Waarschijnlijk zijn deze afkortingen u al min of meer bekend. De banken voeren begin 2014 een aantal wijzigingen door in het betalingsverkeer. Deze nieuwe Europese regels staan bekend onder de benaming SEPA.

Een van de aanpassingen is de uitbreiding van de nummers van alle bankrekeningen naar het zogenaamde IBAN-formaat. Het IBAN-nummer van de Protestantse Gemeente Utrecht voor de Kerkbalans-betalingen is NL 21 FVLB 0699 5436 57. Dit is verder dezelfde bankrekening als voorheen.

Als uw bankrekening in onze administratie voorkomt, is uw rekeningnummer inmiddels ook omgezet naar het nieuwe formaat. U kunt uw IBAN-nummer op het toezeggingformulier controleren aan de hand van een rekeningafschrift.

Incasso

Betalen via automatische incasso heeft onze voorkeur. Dit is de

meest efficiënte en dus goedkoopste manier van verwerken van betalingen. U houdt daarbij de controle over uw financiën, want bij de invoering van SEPA zijn uw mogelijkheden uitgebreid om een incassobetaling vooraf te weigeren of achteraf terug te laten draaien. Op het toezeggingformulier is aangegeven wanneer de incasso-opdrachten worden uitgevoerd. Vanwege de strengere SEPA-regels kunnen wij in januari nog niet incasseren. Als u januari selecteert, bijvoorbeeld omdat u in twaalf keer wilt betalen, dan wordt de incasso voor die eerste maand toch pas eind februari uitgevoerd. Als een incasso-opdracht niet lukt, bijvoorbeeld vanwege onvoldoende saldo, of omdat u de opdracht weigert, dan wordt die incasso de volgende maand opnieuw ingepland.

Incasso

Als u kiest voor automatische incasso, dan alstublieft de acceptgiro niet gebruiken, ook niet voor de betaling van januari.

Betalen via een papieren acceptgiroformulier verdwijnt langzamerhand en wordt over enkele jaren helemaal afgeschaft. Betalen via acceptgiro is bovendien relatief duur. Wij hebben daarom overwogen om nu al geen acceptgiro meer mee te sturen met het Kerkbalansformulier. Daar hebben we nog maar van afgezien, maar incasso heeft dus onze voorkeur.

Als u kiest voor acceptgiro, dan kunt u de eerste betalingstermijn voldoen met de het formulier dat u bij de Actie Kerkbalans ontvangt. Voor de volgende termijnen ontvangt u een acceptgiro in de door u gekozen maanden. Wanneer u een acceptgiro toch zelf betaalt - bijvoorbeeld via internet bankieren - dan graag het betalingskenmerk overnemen dat op de acceptgiro is vermeld.

Periodieke betaling

Betaalt u uw toezegging zelf, via een papieren overschrijvingsformulier of via internet bankieren, dan bij voorkeur het kenmerk vermelden dat u op het toezeggingformulier aantreft. Mocht dat niet meer bekend zijn, dan in ieder geval uw registratienummer en/of uw wijk vermelden in de omschrijving.

De juiste wijkgemeente

Op het toezeggingformulier treft u de wijkgemeente van de PGU aan waarbij u staat ingeschreven. Deze wijk ontvangt uw kerkbalans-betalingen in 2014. Als u liever aan een andere wijk bijdraagt, dan kunt u uw lidmaatschap laten overschrijven. Het formulier kunt dan wel gewoon gebruiken. Want als u in de loop van 2014 overgaat naar een andere wijkgemeente van de PGU, komen alle betalingen vanaf 1 januari 2014 met terugwerkende kracht ten goede van de nieuwe wijk.

Sommige leden van de PGU sympathiseren met meer dan alleen hun eigen wijkgemeente. Dat is prima, maar het verdelen van uw toezegging is administratief niet mogelijk, want Kerkbalans geldt alleen voor de wijk waarbij u ingeschreven staat (zie toezeggingformulier). Als u een andere wijk ook financieel wilt steunen, doet u dat dan door een bijdrage of gift via een eigen bankrekening van die wijk.

De juiste bankrekening

Graag alleen rekening NL 21 FVLB 0699 5436 57 ten name van de Protestantse Gemeente Utrecht gebruiken voor uw Kerkbalans-betalingen. Wij krijgen soms bijdragen binnen op andere bankrekeningen, waarvan er in 2014 een aantal zullen worden opgeheven. De overgang naar

SEPA is een goede aanleiding om nog eens te controleren of u de juiste bankrekening gebruikt.

Uw Kerkbalans-toezegging dient u dus ook niet te betalen via een bankrekening van uw wijkgemeente. Die betalingen zijn dan bij het Bureau van de PGU niet bekend, wat er toe kan leiden dat u ten onrechte een herinnering ontvangt.

Waarschijnlijk ten overvloede: een euro die u via de centrale Kerkbalans bankrekening van de PGU aan uw wijk betaalt komt net zo ten goede aan uw wijkgemeente als een euro die u overmaakt naar de eigen bankrekening van uw wijk.

Toezegging voor meerdere jaren
Uw Kerkbalans-bijdrage kunt u aftrekken van de inkomstenbelasting, maar daarvoor gelden wel bepaalde drempels. Het kan voordelig zijn om via de notaris een bijdrage voor tenminste vijf jaar vast te leggen, zodat het volledige bedrag aftrekbaar wordt. Bij uw wijkpenningmeester of bij het Bureau van de PGU kunt u informatie opvragen over deze vorm van belastingvriendelijk bijdragen aan de kerk.

Indien er voor 2014 een toezegging voor meerdere jaren loopt, ontvangt u geen Kerkbalansbrief. Uw toezegging is dan immers al bekend.

Toezeggen via internet

De PGU gaat met de tijd mee: in één wijk beginnen we met een proef, waarbij via internet kan worden toegezegd. Als dat een succes is breiden we die mogelijkheid komende jaren uit, waarbij het toezeggen met het papieren formulier natuurlijk ook mogelijk blijft.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling kunt u op het kerkbalansformulier alvast uw e-mail adres opgeven.

Ster in het Oosten

Elke tweede zondagmiddag van de maand gaan de deuren van Holy Trinity Anglican Church open om bezoekers van de Choral Evensong binnen te laten. In januari is dat op de twaalfde dag en die valt net in de octaaf van Epifanië. We gedenken dan de menswording van Christus, die door de wijzen wordt aanbeden. Omdat deze bijzondere mensen zijn ster zagen, konden ze niet thuis blijven en gingen op weg naar...? Nou dat leek behoorlijk onzeker, want alleen de ster gaf aan welke route ze moesten volgen. Wij zouden minsten kaarten en onze GPS meenemen want we willen zeker weten dat we aankomen op de bedoelde plaats en wat daar te ontdekken valt. Aan de bezoekers van de Evensong in de Engelse Kerk durven wij iets meer zekerheid te geven, hoewel we er onmiddellijk aan toevoegen: 'Deo Volente'. Het koor zal een compositie van Alan Bullard zingen. Deze Britse componist werd in 1947 te Londen geboren en studeerde aan het conservatorium bij Herbert Howells en aan de universiteit van Nottingham. Naast lesgeven componeert hij graag en vanmiddag hoort u 'Star of the East'. De tekst is gebaseerd op het bekende Engelse lied 'Brightest and best of the sons of the morning' van Reginald Heber (1783-1826). En natuurlijk zingen we samen dat gezang. Andere liederen blijven in sfeer van Epifanië: 'Earth has many a noble city Bethlehem thou dost excel' en 'O worship the Lord in the beauty of holiness'. We horen de woorden die Paulus schrijft aan de gemeente te Efeze, hij onderwijst hen (en ons) hoe we als gelovigen moeten leven. Het klinkt helemaal niet moeilijk, maar toch lukt het moeizaam om dat dagelijks in te vullen. De profeet Amos profeteert tegen Moab, Israël en Juda. Ook hij geeft in niet mis te verstane woorden weer wat God doen zal als we niet luisteren. Toch is er hoop, want dat leren we in de Psalmen 46 en 47 die vanmiddag worden gezongen. De eerste op een herkenbare chant, die gebaseerd is op het Lutherlied en de tweede op een chant van John Davy die organist was in de kathedraal van Exeter in de achttiende eeuw. De lofzangen van Maria en Simeon zijn getoonzet door de zestiende-eeuwse componist en organist Thomas Morley. Hij is voornamelijk bekend geworden door zijn madrigalen. De dienst begint om 14.30 op zondagmiddag 12 januari. Holy Trinity Anglican Church is gelegen aan het van Limburg Sturumplein, vlakbij het Wilhelminapark in Utrecht-Oost.

Concert Vocaal ensemble COQU

Vocaal ensemble COQU verzorgt op vrijdag 17 januari in de Pieterskerk een programma met koormuziek uit de twintigste- en 21ste eeuw. Thema van dit concert is: 'Maria, sterre der zee'. Er worden werken gezongen van de componisten Arvo Pärt, Herman Strategier, Herbert Howells, Pavel Lukaszewski, Trond Kverno en Rautavaara. Muzikale leiding van het geheel heeft Niels Kuijers, organist is Hans Houtman. Het concert begint om 20.15 uur; het complete programma staat op de website www.coqu.nl.

Basiscursus meditatie

Wie wil kennismaken met meditatie kan zich opgeven voor de basiscursus die deze maand van start gaat, onder leiding van theoloog Seintje Bos. In vier bijeenkomsten, de eerste op 17 januari, wordt geoefend in persoonlijke ontvankelijkheid. De cursisten leren op een eenvoudige manier tot verstillen en concentratie te komen, vanuit een goede zithouding en een ontspannen ademhaling. Op de cursusavonden, van acht uur tot half tien, worden verschillende manieren van mediteren beoefend. Van cursisten wordt verwacht dat zij gedurende de weken dat deze cursus gegeven wordt, regelmatig thuis oefenen. Op de cursus zal daarvoor oefenstof worden aangereikt. De basiscursus meditatie is op de vrijdagavonden van 17 en 31 januari en 14 en 28 februari, in de Dominicuskerk, ingang Palestijnstraat 1. Aanmelding en informatie: Seintje Bos, info@seintjebos.nl

Studiemiddag stichting Oikos

In het Protestants Landelijk Dienstencentrum aan de Haydnlaan is op 31 januari een werk- annex studiemiddag van de stichting Oikos. Thema van de middag is: 'Elkaar op adem luisteren - Geloofsgemeenschap als bedding voor alledaagse ervaringen'.

Veel mensen zijn maatschappelijk actief; ze zetten zich in als vrijwilliger, doen aan mantelzorg of helpen hun burens, steunen vluchtelingen. Bieden geloofsgemeenschappen de gelegenheid om op adem te komen en de ervaringen te delen? Deze hoofdvraag van de studiemiddag wordt besproken aan de hand van een aantal ervaringen op dit terrein. Erik Borgman, Arjan Plaisier, Christa Anbeek en Wietske Verkuyl reageren vanuit praktijk en theologische reflectie. Zo wordt verkend hoe we al doende, vierende en lerende de maatschappelijke ervaringen van mensen kunnen verbinden met de geloofsgemeenschap en de omgang met God.

Voor meer informatie: zie de website stichtingooikos.nl. Op deze webpagina kan men zich ook opgeven voor de studiemiddag. Het maximaal aantal deelnemers is honderd.

Opnieuw in gesprek over de kunst van het ouder worden

In januari en februari gaan de leden van de protestantse wijk-gemeente Zuilen weer met elkaar in gesprek over de kunst van ouder worden, deze keer in de Oranjekapel. Wanneer ben je oud? Kan je het aanvaarden dat je echt ouder wordt? Kan het ook iets goeds met zich meebrengen, 'meer geluk dan grijsheid'? Wat moeten wij loslaten als we ouder worden, en wat helpt ons erbij? Wat betekent ons geloof, verandert het misschien als we ouder worden? De themabijeenkomsten in de Oranjekapel zijn op maandagmiddagen om 14.30 uur op 13 januari, 27 januari en 10 februari. Ook zij die al deelnamen aan een of meer ochtenden in de Bethelkerk zijn van harte welkom. De leiding is nu in de handen van Auli van 't Spijker, emeritus predikant en docent pastoraat. In elke bijeenkomst zal ook één van onze eigen predikanten, Mendie Hofma of Tineke Zijlstra, aanwezig zijn. Aanmelden bij Auli van 't Spijker, telefoon 274 1280, e-mail: amvantspijker@planet.nl.

'Wij gaan geen huizen sluiten'

(vervolg van voorpagina)

Dit betekent dat oudere mensen die 'vroeger' naar een verzorgingshuis konden gaan (ouderen met een 'lichte' zorgbehoefte), daar nu niet meer voor in aanmerking komen. Op de lege plaatsen in de zorgcentra komen geen nieuwe mensen wonen want die plaatsen moeten 'verdwijnen'. Uiteindelijk zullen er alleen nog verpleeghuisplaatsen zijn. Doordat er geen nieuwe mensen in de zorgcentra komen, ontstaat er leegstand in de huizen want de zorgcentra krijgen vanuit de overheid geen geld meer om zoveel mensen te verzorgen. Wim Nicolaas vertelt dat dit voor Vecht en IJssel betekent dat ze ongeveer honderd plaatsen (kamers, appartementen) leeg moeten laten staan in de komende jaren.

De ouderenwerkers zijn benieuwd hoe Vecht en IJssel omgaat met de lege plaatsen. Gaan er ook hier huizen gesloten worden?

Wim Nicolaas: "Wij gaan geen huizen sluiten. Wij zijn een protestants-christelijke organisatie en dat geeft ons een basis en kracht om te overleven. Wij gaan wat doen met de lege appartementen. De huidige groep 70-plussers die leeft met het perspectief 'Er wordt voor u gezorgd', willen wij een appartement aanbieden. Het gaat dan om mensen met een lichte zorgvraag, die eerder naar een zorgcentrum zouden gaan. Deze mensen kunnen hier wonen en wij regelen de thuiszorg."

Vergoeding

"Concreet betekent het", vervolgt Wim Nicolaas, "dat mensen een vergoeding betalen voor de huisvesting waar ze huurtoeslag voor kunnen krijgen. En ze beta-

* Mevrouw M. Dogterom Verburg-Lafeber nam deel aan de eerste pilot met de nieuwe woonvorm op Zuylenstede. Zij wordt welkom geheten in haar appartement door Wim Nicolaas (foto Vecht en IJssel)..

* Wim Nicolaas: "...De woonzorgcentra gaan verdwijnen. Wat overblijft zijn verpleeghuizen"...

len een bedrag voor gebruik en schoonmaak van de centrale ruimten. Daarnaast kunnen ze diensten als maaltijden, schoonmaak, activiteiten, administratieve ondersteuning, extra zorg en dergelijke bij ons inkopen. Dat kan een totaalpakket zijn of onderdelen daaruit. En als er meer zorg nodig is, ondersteunen wij bij de indicatie daarvoor en regelen dat die zorg er komt. Deze mensen kunnen een gevoel van geborgenheid en veiligheid ervaren als ze hier komen wonen, alles dichtbij, bibliotheek, kapper, winkel, acti-

viteiten etcetera. Wij willen graag hun vertrouwde omgeving zo goed mogelijk laten voortzetten in onze huizen."

Deze vorm van wonen is iets anders dan aanleunwoningen; daar betaalt men alleen huur en servicekosten en regelt alles zelf. In 2014 komen er ongeveer 27 van deze woonplekken beschikbaar veelal in Zuylenstede maar ook in Transwijk. Mensen die meer willen weten kunnen contact opnemen met de klantenadviseur Connie Privee, telefoon 3033 596.

Identiteit

Vecht en IJssel profileert zich als een protestants-christelijke stichting. Geestelijke zorg is daarin belangrijk. Dat blijkt onder andere uit de aanwezigheid van geestelijke verzorgers. Zij hebben contact met de bewoners in het zorgcentrum en zullen er ook zijn voor de mensen die in de leeggekomen appartementen komen wonen. Vecht en IJssel hecht er aan dat voor de bewoners er altijd de verbinding zal blijven met de eigen kerk. In Transwijk en Zuylenstede zijn kerkdiensten waar alle bewoners welkom zijn ook van buiten af.

Van Oudaen naar Transwijk en Zuylenstede

De zorg voor oudere mensen verandert en wordt minder. Door de verzorgingsstaat kunnen we denken dat 'er altijd zorg voor ouderen geweest is'. In het kort de historie van de protestants-christelijke ouderenzorg in Utrecht:

Oudaen was het oude mannen-en vrouwenhuis vanuit de kerk waar ouderen verzorgd werden. Ze lagen op slaapzalen, de mannen en vrouwen apart. Boven de ingang van Oudaen aan de Oudegracht is nog in de gevel links een man en rechts een vrouw te zien. De ouderen kregen in Oudaen eten en ze werden verzorgd. In 1960 is Oudaen verkocht. De Stichting SHBU (Stichting Hervormde Bejaardenhuizen Utrecht) werd opgericht en Transwijk werd gebouwd. Later volgde Zuylenstede. De SHBU is met andere huizen samengegaan en heet nu Vecht en IJssel met vier locaties in de wijken Overvecht, Zuilen, Kanaleneilang/Transwijk en in de stad IJsselstein.

Er zijn dus al lang historische banden tussen de kerk en Vecht en IJssel. En nu ruim vijftig jaar later is de zorg voor ouderen weer veranderd. "Zo hard gaat het", zegt zorginstellingsdirecteur Wim Nicolaas.

De visie van Vecht en IJssel is dat mensen de regie over hun leven zo lang mogelijk behouden. Hun welbevinden staat hierbij voorop. "Hoe beter mensen zich voelen, hoe minder vraag ze naar zorg hebben en hoe minder ze hun beperkingen ervaren", vertelt Wim Nicolaas. En daar zetten ze vanuit Vecht en IJssel zich voor in, juist voor mensen die nu en in de naaste toekomst tussen wal en schip dreigen te vallen.

Met één hand kun je niet klappen

VAN ONDEREN

Marieke Sillevius Smitt
DMO predikante (vluchtelingen)

Het was één van de eerste spreekwoorden in het Turks en Marokkaans die ik leerde, toen ik begon als buurtpastor op Kanaleneiland: "met één hand kun je niet klappen." En zo is het: met één hand kun je zwaaien, of een schouderklop geven, maar klappen... nee. En soms is dat nodig. Dan is daadwerkelijke actie nodig. Kun je niet volstaan met: "Nou, het ga je goed!" Maar moet je werkelijk in contact gaan, klappen. Met die ander. Om resultaat te krijgen.

Voor de noodopvang voor ongedocumenteerde mannen, inmiddels: 'Toevlucht' genaamd, waren wel wat meer handen nodig dan twee. Het is ongelofelijk hoeveel mensen in beweging zijn gekomen, sinds half oktober, om deze winteropvang mogelijk te maken. Jongeren, ouderen, mensen van binnen en buiten de kerk, bekende en onbekende. Om beddengoed te verzamelen, dit

uit te zoeken, die matrassen kwamen brengen of zich aan kwamen melden als nachtwacht. Elke avond zijn er twee vrijwilligers nodig, zeven dagen per week, dus het is uit te rekenen hoeveel mensen minimaal gevraagd werden! En dan kom ik op een ander spreekwoord, nu Afrikaans: "In een gemeenschap heb je duizend handen, in een gemeenschap heb je duizend voeten."

Wat is een gemeenschap? Is de kerk een gemeenschap? Deze dagen ervaar ik haar wel als zodanig. Het is een gemeenschap deze dagen om gemeenschap te bewerkstelligen! Een gemeenschap waar ieder haar deel in heeft: de een kan goed plannen, de ander kan goed mensen werven, weer een ander is dagen in de weer om het goed uit te zoeken, nog een ander maakt de website, en zo voort. En wat is het doel van al dit werk, al dit 'klappen'? Dat mensen recht gedaan wordt als mens: ieder mens heeft recht op een dak boven het hoofd, al is het een armzalig dak. Als je daar

al geen aanspraak op kan maken, wat ben je dan als mens? Hoe kun je jezelf dan hoogachten als kind van God? En omgekeerd: hoe kun je jezelf hoogachten als kind van God als je dit weet en laat gebeuren?

In het missionair-diaconaal werk zijn we voortvarend bezig om te proberen bijdrages te leveren aan gemeenschappen waar mensen zichzelf (weer) hoog kunnen achten, waar zelfachting wordt opgebouwd. Ook met de doelgroep ongedocumenteerde vluchtelingen merk ik dat dit zeer belangrijk is, zo niet van levensbelang. In januari start Villa Vrede, het 'buurthuis' van de ongedocumenteerde Utrechtse, waar zij veilig kunnen verblijven en anderen kunnen ontmoeten en zichzelf kunnen ontwikkelen als mens. Op het moment dat ik deze column schrijf zijn er nog startproblemen, maar ik heb er alle vertrouwen in dat op de dag dat u dit leest niemand in Utrecht buiten om straat de nacht doorbrengt omdat hij geen verblijfsdocumenten

heeft. Omdat er twee handen zijn geweest die gingen klappen en er in een gemeenschap duizend handen en duizend voeten zijn, om de waardigheid van alle mensen recht te doen. Ik wens alle lezers van Kerk in de Stad van harte een verrassend verbindend 2014!

‘Kwetsbare’ schilderijen in de Domkerk

Conny van Lier

kerkelijk-cultureel werk Domkerk

In de Domkerk hangen tot eind februari schilderijen van Borislav Varadinov, kunstenaar en kunstdocent uit Bulgarije. De serie van elf schilderijen draagt de titel: ‘Fragile’ (kwetsbaar). Borislav doceert momenteel grafische vormgeving en beeldhouwen aan Saint John’s International Highschool in Waterloo (België). Hij heeft sinds de eeuwwisseling als leraar aan diverse publieke en private scholen in Sofia gewerkt.

Borislav werkt met verschillende technieken, materialen en media en vervaardigt zowel series van schilderijen en tekeningen als digitale kunst. Over zijn serie ‘Fragile’ die in de Domkerk hangt, zegt Borislav: “Ik ben begonnen aan de serie ‘Fragile’ in de herfst van 2011. Het is een serie schilderijen van acrylverf op doek van verschillende formaten en verschillende combinaties en vormen van het doek. Tot dusver bestaat de serie uit elf schilderijen. Ik plan uiteindelijk twintig schilderijen voor deze serie in zijn totaliteit.”

Overdenkingen

Waar staat de serie ‘Fragile’ voor? Borislav: “Deze serie kwam voort uit mijn voornemen om in visuele taal mijn overdenkingen over God te omschrijven. Het belangrijkste thema van deze serie wordt gevormd door de korte momenten die we meemaken in ons leven, zonder dat deze enige indruk achterlaten in ons geheugen. Ons leven is een opeenvolging van momenten, die we doorgaans in twee groepen verdelen: belangrijke en onbelangrijke. In deze serie leg ik de focus op momenten die we categoriseren als onbelangrijk. Momenten die we steeds in ons leven hebben, maar die we ons niet meer heugen nadat ze verstreken zijn.”

“En toch, ik geloof dat ‘onbelangrijke’ momenten niet slechts een opeenvolging zijn van betekenisloze momenten die zich tussen de ‘belangrijke’ momenten voordoen, maar dat ze betekenis heb-

*‘Ubrus’ acrylverf op doek 150 x 100 cm.

ben als communicatie tussen de mens en God. Als we een bloem in bloei zien staan en daarvan genieten, kan ons dat bewust of vaker nog onbewust stilzetten bij de machtige God die het heelal geschapen heeft. Ik denk dat er geen onbelangrijke momenten bestaan in ons leven – alleen kennen we vaak het belang niet toe aan deze momenten. Uiteindelijk komt ieder ondeelbaar moment maar één keer voor. Ik denk en geloof dat ieder moment van mijn leven verbonden moet zijn met het besef en genot dat ik feitelijk verbonden ben met Gods schepping.”

Deze serie kenmerkt zich door een verbindende stijl...

Borislav: “De serie ‘Fragile’ is geschilderd in ‘confettistijl’. Con-

* Dove - bit of my heaven (Duij - deel van mijn hemel) acrylverf op doek 100 x 100 cm.

fetti is iets wat we verbinden met feestelijkheid. Maar zodra de confetti in de lucht geworpen wordt, duurt het slechts enkele seconden voordat ze op de grond ligt. Het is een heel betrekkelijk moment van vreugde en juist daarom illustreert het mijn gedachten over de kortstondige momenten die we ons zo slecht heugen.”

Wat gaan wij zien in de serie ‘Fragile’?

Borislav: “Het belangrijkste idee van dit schilderij is mijn doelstelling om de kruisiging van Christus weer te geven als een deur of een sleutelgat. Door deze vorm zien we het feest van de opstanding – als een deur die ons toegang geeft tot het feest van het eeuwig leven met God.”

Borislav: ‘Dit schilderij is geïnspireerd door een Christelijk Orthodoxe legende. De legende vertelt dat in de tijd van Jezus een man erg ziek werd en daarom zijn slaaf naar Christus zond om een portret van hem te laten maken. Een portret, dat de zieke man thuis genezing zou kunnen brengen. Christus nam een doek en droogde daarmee zijn gezicht af. Een afdruk van zijn gezicht bleef achter op de doek. Ik vind dit een mooie legende en een metafoor van hoe wonderen gebeuren in alledaagse en simpele dingen. Ik herinnerde mij deze legende toen ik mijn partner zich zag afdrogen. De handdoek droogde binnen enkele minuten op, maar het moment

inspireerde me en het zal een blijvende herinnering blijven. Het is het meest pure symbool van de betekenis van de ‘Fragile’ serie.

Borislav: “De witte duif van de Heilige Geest daalde af bij Christus’ doop. De Heilige Geest vind ik een van de mooiste symbolen van het Christelijke geloof. God nam de vorm aan van zoiets kwetsbaars en toch zo moois als een duif. God gebruikte de duif ook om het einde van de zondvloed aan te duiden. De feestconfetti in dit schilderij neemt de vorm van een duif aan. Daarmee herinner ik mijzelf eraan, dat het leven ervoor is om met God van te genieten.”

*‘Beyond the shape’ (Achter de vorm) acrylverf op vijf canvassen in een kruisvorm 280 x 200 cm.

Borislav: “In mijn projecten reflecteer ik op mijn communicatie met God. Dit is het hart van mijn werk, en ik breng dit tot uiting in verschillende media en stilistische benaderingen. In de serie ‘Fragile’ (kwetsbaar - acrylverf op doek) gaat het om de unieke momenten van communicatie met God, die ik vang in een herinnering en zie in het dagelijks leven.”

‘Fragile’ is te zien in de Domkerk van 10 januari tot 28 februari tijdens openingstijden van de kerk. Doordeweeks van 11.00 tot 16.00 uur, op zaterdag van 11.00 tot 15.30 uur en op zondag van 14.00 tot 16.00 uur.

Geloven in opvoeding in postmoderne stad

Pia te Hoeve van het PGU Jeugdwerk is op 24 en 25 januari deelnemer aan een conferentie over geloofsopvoeding, georganiseerd door het Protestantse Jeugdwerk Amsterdam. Centraal op deze conferentie, in de Thomaskerk, staat de vraag wat de kerk kan betekenen voor jonge ouders als het om geloofsopvoeding gaat. Hoofdspreker op vrijdag is Daniëlle van de Koot-Dees die in 2013 bij de PThU promoveerde met het proefschrift ‘Prille geloofsopvoeding – een kwalitatief onderzoek naar de rol van geloven in jonge protestants-christelijke gezinnen in Amsterdam’. Verder zijn er bijdragen van onder meer Jos de Kock (PThU), Nynke Dijkstra (Protestantse Kerk Nederland) en theatermaker Maarten van Voornveld. De jongerenpagina komt in dit nummer te vervallen, maar verschijnt weer met de maandelijkse frequentie in de volgende kerk in de Stad.

Stade gaat op in ‘U Centraal’ en JES 030

Na twintig jaar is per 1 januari een einde gekomen aan welzijnsorganisatie Stichting Stade. De hulpverlening blijft bestaan en gaat over naar twee organisaties die eind vorig jaar zijn opgericht: U Centraal en JES 030. U Centraal biedt hulp aan volwassenen en ouderen, JES 030 aan jeugdigen tot 27 jaar en gezinnen in de gemeente Utrecht. De projecten van Stichting Stade die nu onder U Centraal vallen, zijn: Fiom Utrecht, Maaltijdservice Utrecht, Algemene Hulpdienst, Netwerkcoach, zoekdienst voor mensen met dementie, Rechtstreeks vriendschapsbemiddeling, BoodschappenPlusBus, Buddyzorg Midden-Nederland en Steunpunt Mantelzorg. Laatstgenoemde organisatie draagt individuele begeleiding van mantelzorgers over aan de sociaal werkers in de wijk, maar blijft wel op stedelijk niveau activiteiten, groepen en deskundigheidsbevordering bieden. Alle informatie over deze projecten staat op de website www.u-centraal.nl.

29ste Nicolaas van der Mondelezing

Op 11 februari vindt in de Pieterskerk de 29ste Nicolaas van der Mondelezing plaats. Spreker is Marc de Beyer, over het onderwerp: de waarde van religieus erfgoed. De voordracht wordt geïllustreerd met behulp van een groot beeldscherm. De lezing begint 20.00 uur, de toegang is gratis. Het religieuze landschap in Nederland verandert razendsnel. Wekelijks sluiten twee kerken of kloosters hun deuren. In nog geen veertig jaar verdwenen meer dan 1.500 kloosters, er zijn er nu slechts zo’n 150 over. De gemiddelde leeftijd van hun bewoners is 86 jaar. Ook gaan veel kerkgebouwen dicht. Deze veranderingen hebben grote gevolgen voor gelovigen, voor hun kerken en voor het religieus erfgoed dat zich in deze gebouwen bevindt. Voorwerpen met een grote emotionele, liturgische waarde...

Engelse bisschop gast in Triumfatorkerk

De Anglicaanse bisschop Graham Cray komt op 20 januari naar Utrechtse Triumfatorkerk. Hij is daar hoofdspreker tijdens een seminar over het opzetten van nieuwe en experimentele vormen van kerk-zijn.

Cray leidt in Engeland een team dat al duizenden kerkelijke pioniersplekken (‘Fresh Expressions’) met succes van de grond heeft getild. Tijdens het seminar vertelt Martijn Vellekoop, coördinator pioniersplekken van het landelijk dienstencentrum, over de mogelijkheden rond het pionieren in Nederland. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Er is deze avond volop aandacht voor vragen als: wat gebeurt er rond Fresh Expressions in Engeland en hoe effectief is dat?

Welke lessen zijn daar geleerd rond kerkelijk pionieren? Hoe zorgen we voor verbinding tussen pioniersplekken en bestaande kerken? Wat gebeurt er in Nederland rond pionieren en wat zijn de mogelijkheden? Een kijkje in de Engelse missionaire keuken is interessant voor Utrecht, omdat de Protestantse Gemeente Utrecht met het project De Haven op Kanaleneiland ook met een eigen pioniersplek is begonnen. De Haven is één van de honderd pioniersplekken die de landelijke Protestantse Kerk in de komende jaren door heel Nederland wil stichten.

Tijd en plaats: maandag 20 januari, 20.00 tot 22.00 uur, Triumfatorkerk, Marco Pololaan 185-187, 3526 GB Utrecht. Informatie: Bureau PGU, telefoon 2737 540.

* Graham Cray is hoofdspreker over kerkelijk pionieren.

Kennismaken met Marriage Course

Vorig jaar organiseerde de Jacobikerkerk voor het eerst een Marriage Course. De eerste serie van zeven avonden is afgerond. Op 16 januari is de feestelijke slotavond van de lopende serie en eind deze maand gaat de volgende serie van start.

De Marriage Course is bestemd voor stellen, die een jaar of (veel) langer getrouwd zijn, en die samen willen werken aan een verdere verdieping van hun relatie. Je kunt tijdens de avond van 16 januari als stel vrijblijvend kennismaken met de Marriage Course. Er is een kort programma opgezet, waardoor je een indruk krijgt van de opzet van de cursus en van de onderwerpen die aan bod komen. Enkele van de huidige deelnemers vertellen over hun ervaringen. De kennismakingsavond start om 20.00 uur in de Pelgrimszaal. Denk je dat de Marriage Course iets is voor vrienden of bekenden? Nodig hen dan uit om mee te komen naar deze avond.

Aanmelding of vragen per e-mail aan marriagecourse@jacobikerkerk.nl of spreek aansluitend aan een ochtenddienst een van de teamleden aan: Jorien en Ferdinand Kraal, Janet en Wim Dekker en Linda en Johan Blok.

De nieuwe serie van zeven avonden heeft plaats op 30 januari, 6 en 20 februari, 13, 20 en 27 maart, 24 april. Meer over de opzet van de Marriage Course vind je op www.jacobikerkerk.nl/marriage-course.

Muziekcentrum moet meer samenwerken met kerken

In het muziekcentrum Tivoli-Vredenburg, dat in juni dit jaar wordt geopend, mag het aandeel klassieke concerten best omhoog. Dat vindt de CDA-fractie in de Utrechtse gemeenteraad. Bij de afgelopen begrotingsbehandeling nam de wethouder een motie over met als doel het percentage klassieke concerten te verhogen. Nu staat dit percentage op vijftien procent, het CDA wil dit vergroten en wil daarom inzetten op een betere samenwerking tussen het muziekcentrum en de kleinere zalen en kerken die klassieke muziek programmeren.

De oude 'grote zaal' van het muziekpaleis aan het Vredenburg is uitgebreid en omgedoopt tot de symfoniezaal. Het aantal symfonische concerten gaat ongeveer neer komen op 57 per jaar. CDA-raadslid Chantal Hakbijl: "Het muziekcentrum kan zich veel actiever inzetten om het klassieke publiek weer rijen dik voor de deur te krijgen."

Het CDA kwam daarom met een plan voor veel betere samenwerking tussen de kleine zalen en kerken. Op deze manier kunnen orkesten, net als in de popwereld, beter worden toegeleid naar de grotere podia met als einddoel de 'grote zaal'. Op deze manier kan ook publiek mee doorstromen. De motie, mede namens Groen-Links, VVD en ChristenUnie, werd door wethouder Lintmeijer overgenomen, evenals het voorstel van CDA en VVD om vijftien procent klassieke muziek als het absolute minimum te beschouwen.

LITURGIE & BELEVING

Liturgie en beleving (4)

In de serie 'Liturgie en beleving' wordt de lezer meegenomen op de zoektocht hoe in de inrichting van de kerkgebouwen de liturgie vaak af te lezen is.

In afwisseling met artikelen over het Nieuwe Liedboek brengt Kerk in de Stad dit leesseizoen elke maand een impressie over liturgie. Zo kwamen in dit kader al aan bod: een viering in de Triumfatorkerk, de dooptuin van de Nicolaïkerk en de geschiedenis van de W.G. van de Hulstschool, ooit ook een kerk(je) in Utrecht-Oost. Vandaag in deel 4 valt het oog op de Jacobikerk, waar op het moment van bezoek door een onzer redacteurs juist de voorbereidingen voor de viering van het Avondmaal worden getroffen. Liturgie van de bovenste plank...

Arie Moolenaar

"Op de deze berg richt de HEER van de hemelse machten voor alle volken een feestmaal aan". Zo begint de Schriftlezing uit Jesaja 25: 6-9 uit het Oude Testament tijdens de Avondmaalsdienst in de Jacobikerk. De tafels staan gereed. Voor het koorhek is de ruimte ingenomen door lange tafels, bekleed met een zuiver wit linnen kleed, stoelen er omheen gezet. Hier wordt een oude traditie levend gehouden. De gemeenteleden zullen uitgenodigd worden deel te nemen aan het Avondmaal. Samen met elkaar als gemeente geschaard om de tafel, elkaar dienend en bedienend, want het brood en de wijn worden straks aan elkaar doorgegeven.

Deze wijze van viering gaat al terug op die van de oudste Hervormde kerk, die in Londen. Daar wordt uitgelegd dat "Jezus wijst naar het geheel van de maaltijd: het samenkomen, het gereedmaken van de tafel, het delen en rondgeven van brood en wijn en het eten en drinken, gedenken en danken, kortom het deelhebben aan de maaltijd waar hijzelf de gastheer is".

Pesachmaal

Het aanzitten verwijst naar het pesachmaal uit het Lucasevangelie, de lezing voor deze morgen. De voorganger ds A.J. Zoutendijk herinnert er aan, dat zo'n maaltijd in huiselijke kring werd gevierd. Zo mag de gemeente zich nu thuis voelen bij Christus, zich met elkaar een gemeenschap weten. Aan de avondmaalsstafel beleef

* De 'herenbank'.

Een feestmaal

de gemeente de eenheid van het lichaam van Christus, zodat de viering staat in het teken van de onderlinge verbondenheid. Ook geeft het zitten aan dat de Heer door zijn offer rust voor de gemeente heeft verworven. De tekst keuze voor de uitleg en verkondiging van deze zondag is dan ook dit Bijbelgedeelte: Lucas 22:16 en 18. Daar zegt de Here Jezus dat Hij geen pesachmaal meer zal eten voordat het zijn vervulling heeft in het koninkrijk van God. Dat Hij ook niet meer van de vrucht van de wijnstok zal drinken voordat het Koninkrijk van God gekomen is.

Komend rijk van God

Zo wordt deze avondmaalsviering in het licht gezet van het gekomen en komende rijk van God. De adventsperiode is bij uitstek het moment om hiernaar uit te zien. We mogen leven naar het feest van de Komst van het kind in de kribbe, maar ook naar de vervulling van deze beloften en die uit Jesaja. Boeiend is dat de kerk zelf daar al naar heen wijst. Op één van de herenbanken is immers al de tekst aangebracht: "De toekomst des Heeren genaekt". Maar er is meer. In de kerk hangt ook het zogenaamde Tien Geboden bord. Opvallend is dat daar gekozen is voor de Rabbinse indeling van de geboden en niet uit die van de Heidelbergse Catechismus. Het bord begint met: 'Het eerste gebod:

"Ik ben die Heere u Godt die U gheleydt hebbe wt den lande van Egypten, wten huysen der slavernien. Ghy sult gheen vreemde goden hebben voer my". Gods bevrijdend handelen staat voorop. Wat volgt zijn regels van dankbaarheid omdat Hij de God is die bevrijdt. Kan het treffender herinnerd worden als het Avondmaal wordt gevierd? Christus komst,

zijn lijden, sterven en opstanding bevrijden ons van de pijn van de zonden, de ziekte en de dood. We mogen gericht zijn op de komst van Zijn koninkrijk.

Viering in het jaar

Vier maal per jaar worden de avondmaalsstafels gereed gemaakt. Ook dit gaat terug op een heel oude traditie, die uit de Middeleeuwen. De christelijke feestdagen

* Avondmaalsstel.

wen door, uitzien naar de toekomst van de Heer.

Geraadpleegde literatuur: Leuvense Bijbel 1548. Kerkorde van Dordrecht LXIII. Herman J. Selderhuis (red.), Handboek Nederlandse Kerkgeschiedenis, 2006, Kok, Kampen (pagina 351, 352). Joris van Eijnatten, Fred Lieburg: Nederlandse religie geschiedenis,

* Ik vertrouw er op... (foto's Arie Moolenaar).

waren daarvoor mede uitgekozen. De synode van Dordrecht herinnert er nog aan als er geschreven wordt: "dat op den Paesdach, Pinxterdach ende Christ-dagh het selve geschiede". In later eeuwen is dit veranderd. Niet meer op de feestdag zelf wordt het avondmaal gehouden, maar in de periode daarvoor.

Duif

De dienst begint met inleidend orgelspel. Psalm 42 klinkt in vele muziek variaties. Deze psalm zal straks worden gezongen: "Ja, ik zoek uw aangezicht, God van leven, God van licht". Is het een klein wonder dat als ik zit aan de tafel en het brood en de wijn krijg aangereikt, het licht doorbreekt en door het raam binnenvalt? Ook een duif strijkt neer in het raamkozijn. Is de duif niet het symbool van de Heilige Geest, die neerdaalt in het midden van de gemeente om Christus present te stellen? Of is dit mijn beleving en fantasie? De kerk en de gemeente ademen rust en concentratie als de dienst gehouden wordt. Met elkaar het geheim van Woord en sacrament delen in een ruimte waar de liederen en gebeden van de eeuwen aanwezig zijn. Zo mag de Jacobi-gemeente Christus, de Heilige Geest en de God die bevrijdt, aanwezig weten de eeu-

Hilversum, Verloren, 2005 (pagina 198, 199). Llewellyn Bogaers: 'Aards, betrokken en zelfbewust. De verwevenheid van cultuur en religie in katholiek Utrecht, 1300-1600'. Levend Verleden Utrecht, 2008, pagina's 205-209. Dr Otto J. de Jong: Nederlandse kerkgeschiedenis, Callenbach, Nijkerk, 1972 (pagina 105). Maarten den Dulk: Een huis naast de synagoge, Herlezing van de brief aan Timoteüs met het oog op de gemeente, Zoetermeer 2000, pagina's 150-156. Blijdenisgeschriften voor de Protestantse Kerk in Nederland, ingeleid door dr. Klaas Zwanepol, Zoetermeer, Heerenveen, 2004 (pagina 94).

* Het Tien geboden-bord.

TWEEGESPREK OVER KERKELIJK BELEID

Hij die gij niet kent

Beleid bij de koffie (3, slot)

Henk Heikens (H) sprak met stadgenoot Rob (R) over kerkelijk beleid. Ze hadden elkaar leren kennen op een beleids cursus voor rijksambtenaren, en gingen koffie drinken toen ze elkaar opnieuw tegenkwamen. Vandaag het derde, laatste deel van het verslag van hun gesprek. In Kerk in de Stad van 22 november en 6 december de twee vorige delen. Toen ging het om 'Beleid bij de koffie', nu over 'Theologie bij de koffie', met meer fundamentele vragen.

Henk Heikens

R. Zo zie je elkaar nooit, zo kom je elkaar in korte tijd tweemaal tegen. Maar ons vorige gesprek had ook een open eind. Toen kreeg ik overigens niet de indruk dat onze meningen erg uit elkaar liepen. Toch ben jij niet uit de kerk gestapt.

H. Klopt. Maar dat heeft minder te maken met de kerk dan met de Bijbel. Nou moet ik wat uitlegen. Als wij met elkaar praten of elkaar e-mailen, dan gebruiken we taal. Die bestaat uit tekens: klanken of letters. Vaak denken we dat daar de betekenis aan vastzit. Maar als dat zo was, hoefden we geen vreemde talen te leren. In werkelijkheid komt de betekenis van ons. Wij kennen die toe uit wat we geleerd en ervaren hebben. Dat geldt ook voor de Bijbel. Die heeft dan ook evenveel interpretaties als er mensen stonden aan de voet van de Sinai, volgens een joods verhaal. Alleen kom je met je eigen interpretatie niet veel verder. Wil je echt andere, nieuwe dingen horen, dan moet je het er met elkaar over hebben.

H. Een plek voor deze omgang met de bijbelwoorden heet 'kerk'. Daar hoeft overigens niet 'kerk' op de deur te staan, het gebeurt ook op andere plaatsen. En daar waar wel 'kerk' op de deur staat, kan die omgang te wensen overlaten. Maar je kunt lid zijn vanuit verwachting, terwijl je je voedsel intussen vooral ergens anders vandaan haalt. Zo zit dat in ieder geval zo'n beetje bij mij.

Tegelijk wil ik niets afdoen aan jouw beslissing om de kerkdeur

* Mozes krijgt de tien geboden (Vorauer Volksbibel, 1467). In het christendom is JHWH zo 'rakelings nabij' dat hij kan worden afgebeeld. Dat gebeurt in het jodendom niet.

achter je te sluiten. De taken in onze samenleving zijn nu eenmaal verdeeld. Sommigen gaan kerken, anderen niet, maar die doen wel andere dingen waar we met elkaar wat aan kunnen hebben. Ik realiseer me daarbij altijd dat de leerlingen van Jezus geroepen werden. Of zo'n 'voorrecht' leuk is, kunnen we aan de joden vragen, het 'uitverkoren volk'.

Boek van toen voor nu

R. Jij brengt het gesprek nu van de kerk bij de Bijbel. Voor mij betreft die zaken van een eeuwigheid geleden, terwijl wij 2014 tot een goed jaar moeten zien te maken. H. Uiteraard zijn er verschillen. Maar die bestaan ook met het Mongolië van vandaag. Waar het om gaat, is dat alle mensen, wanneer of waar ook, doende zijn met zinvolle routes in hun bestaan. En juist omdat de Bijbel komt uit een andere tijd, ook uit een ander deel van de wereld trouwens, is het een

uitstekend boek om daarin anderen te horen, met andere perspectieven. Dat lukt dus het best als je het met elkaar doet. Denk aan dat Ruth-project, waarover je bij onze eerste koffie vertelde.

R. Dat was niet meer dan een project.

H. Maar anderen kunnen ervaringen hebben opgedaan met andere teksten of thema's. Vervolgens kun je met elkaar bekijken wat je met die verschillende verkenningen gaat doen. Daaruit kunnen ideeën voortkomen over de weg naar morgen, of, wat deftiger, voor een 'nieuwe theologie', die voedingsbron kan worden voor nieuw vierjarig beleid.

R. Toch blijft de Bijbel historie. De heilsgeschiedenis houdt immers op een gegeven ogenblik op.

H. Wie zegt dat? In feite is er maar één ding afgesloten: de verzameling geschriften daarover voor ons. 'Daar kunnen ze wel het mee doen', was indertijd het oordeel. Het bleek inderdaad ruimschoots voldoende, als je kijkt naar alles wat vervolgens over de verschillende bijbelboeken gezegd en geschreven is.

Houvast in de ware

R. Tegelijk is het laatste woord daarover nog steeds niet gesproken. Veel houvast biedt zoiets niet. H. Het ligt eraan waarvan je houvast verwacht. In de Bijbel gaat het niet allereerst om de waarheid, maar om de ware. Er dienen zich

Hij heeft een naam, hij is iemand

De vorige keer een kadertekst van Rob, nu eentje van mij.

Wij mensen hebben een naam. Die zegt wie we zijn. Wie meer wil weten, kijkt bijvoorbeeld naar wat we zoal gedaan hebben en waar we mee bezig zijn.

Ook goden hebben namen. Die van dat verbond, onze god dus, heet JHWH. Ook als we die willen leren kennen, is het handig om te kijken naar zijn geschiedenis en naar dingen waar hij belang aan hecht.

Nu werd zijn eigenaam, JHWH, niet uitgesproken, uit eerbied. In plaats daarvan werd gezegd: Heer(e). Het werd dus: Heer(e), ónze god. Tegelijkertijd ziet de Bijbel hem als de ware god onder de goden, en noemt hem daarom gewoon: God.

Dat is alleen geen naam, maar een functieaanduiding, voor een hogere macht. Daar stelt ieder zich het zijne bij voor. Als gevolg daarvan is JHWH bij ons niet alleen zijn naam, maar ook zijn eigenheid kwijtgeraakt.

Wat hieraan te doen? Omdat hij wezenlijk verschilt van de andere goden, zouden we kunnen beginnen om hem niet langer met 'god' aan te duiden. De kwestie of die hogere macht, 'God', al of niet bestaat, wordt dan tenminste vervangen door de eigenlijke vraag: om wie het eigenlijk gaat.

Eén kenmerk van hem lijkt nogal uniek: Hij scheidt niet alleen de mens naar zijn beeld als zijn gelijkenis, maar hij wordt zelf mens, woont temidden van ons, zelfs 'rakelings nabij', wordt alleen niet herkend.

Daarom wordt naar hem verwezen met: de A/ander, met niet alleen een hoofdletter, maar ook een kleine letter. Naar die ander zouden we op zoek moeten, als we onze kerkelijke beleidsplannen gaan schrijven, met als vraag: wijs ons de weg. Het zou een Samaritaan kunnen zijn. Ook met een buitenkerkelijke kun je een leerzaam gesprek hebben ...

namelijk verschillende goden met aantrekkelijke programma's aan. Daarom: wie is betrouwbaar? En ook: hoe is onze relatie met hem of haar? In werkelijkheid sluit het volk op een gegeven ogenblik een verbond met een van deze goden, bij de Sinai. Dat wordt niet meteen een succes. Daarom wordt het later vernieuwd. Nu wel een succes? In ieder geval besluiten wij om daar onze jaartelling te laten beginnen.

R. 'Verbond', dat komt op mij zo afstandelijk over. Het is wel vergeleken met een huwelijk, maar man en vrouw houden van elkaar, en dat hoort hier tot de geboden: *Gij zult de Heer, uw god, liefhebben.*

H. Het gaat wel om trouw: de afspraak om het verder samen te gaan doen. Voor het volk betekent dit: je inzetten om die ander te leren kennen en waarderen. Verder is er dat tweede gebod, dat volgens Matteüs 22 gelijk is aan het eerste. Dat betreft onze naaste, ook een ander. Je kunt jezelf de vraag stellen: is die naaste van dat tweede gebod niet dezelfde als die Ander van het eerste? Oftewel: wie is eigenlijk mijn naaste? Die blijkt uit een andere kring te komen dan je zou verwachten: geen priester en ook geen leviet, maar een Samaritaan.

Beleidsplan: leren en vieren

R. Het valt me op dat je het nog geen moment heb gehad over de eredienst. Die beleven kerken toch als het centrum van hun activiteiten.

H. Goed om daarmee af te sluiten. In de zoektocht naar de ander komen er momenten dat je het gelukzalige gevoel hebt: nu lukt het, nu begrijpen we elkaar, nu ervaren we eensgezindheid. Die willen gevierd worden.

Ook dan blijven we leerlingen, die het moeite kost om te zien waar het in die andere weg om gaat, die het ook op beslissende momenten af kunnen laten weten. Maar even reëel is wat Huub Oosterhuis in zijn lied 'Omdat Hij niet ver wou zijn' noemt: 'Zien, soms even': genadige ogenblikken van inzicht en eenheid.

In de kerkelijke praktijk die ik ken, is de aandacht alleen vooral gericht op de kerkdiensten, en is het leren iets wat je er af en toe bij doet. Dan raak je je oriëntatie alleen kwijt. Leeglopende kerken vragen volgens mij dan ook vooral om de beleidsweg van het leren, allereerst door onszelf. Immers: 'Verbeter de wereld en begin ...'.

'Omdat Hij niet ver wou zijn'

1. Omdat Hij niet ver wou zijn, is de Heer gekomen.
Midden in wat mensen zijn, heeft Hij willen wonen.

• Refrein: Midden onder u staat Hij die gij niet kent.

2. Overal nabij is Hij, mens'lijk allerwegen,
maar geen mens herkent hem, Hij wordt gewoon verzwegen.

3. God van God en licht van licht, aller dingen hoeder,
heeft een menselijk gezicht, aller mensen broeder.

4. Wilt daarom elkander doen alle goeds geduldig.
Weest elkaar om zijnentwil niets dan liefde schuldig.

5. Weest verheugd, van zorgen vrij: God die wij aanbidden
is ons rakelings nabij, wonend in ons midden.

(lied 528 in het nieuwe liedboek, 162 in het vorige)

(advertentie)

Brinkers
Tapijten Gordijnen

KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

Sigiswald Kuijken dirigent in een NicolaïConcert

Op vrijdag 24 januari om 20.15 uur speelt het Sweelinck Barokorkest, het orkest van de afdeling Oude Muziek van het Conservatorium van Amsterdam, onder leiding van Sigiswald Kuijken in de Nicolaïkerk. Ze spelen fragmenten uit de opera 'Armide' van Jean-Baptiste Lully; Balletmuziek: Les plaisirs champêtres en de Fantaisie van Jean-Féry Rebel en fragmenten uit Les Indes Galantes van Jean-Philippe Rameau. De toegang is tien euro (negen voor houders van CJP/Pas 65/Upas) en vijf euro voor studenten. Kaarten aan de kerk en via www.nicolaiconcerten.nl.

* Sigiswald Kuijken

Citypastoraat Domkerk

Zondag 12 januari, Doop van de Heer in de Jordaan, wordt Jesse Martinus Weeda gedoopt, zoon van Vincent Weeda en Lotte Enkelaar. In deze dienst gaat ds Netty de Jong-Dorland voor. Zondag 12 januari is het ook weer 'Kerk op schoot'. Bij Kerk op schoot maken kinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar op een speelse manier kennis met kerk-zijn. Tegelijkertijd is het een ontmoetingsmoment voor ouders en kinderen. Het heet 'Kerk op schoot', omdat de kinderen bij hun papa/mama of opa/oma op schoot kunnen zitten tijdens deze mini-kerkdienst. Helaas is Conny van Lier, kerkelijk cultureel werker van de Domkerk sinds 1 januari niet meer in dienst. Het driejarig (project)contract liep af. Het Citypastoraat van de Domkerk bezint zich over de toekomst van dit belangrijke werk voor kerk en stad.

In januari komt de nieuwe programmaproject van het Citypastoraat uit. Een aantal vertrouwde programmaonderdelen lopen gewoon door, maar er zijn ook veel nieuwe activiteiten. Kijk voor het overzicht op www.domkerk.nl.

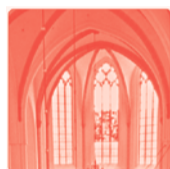
EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

De cyclus voor de diensten van januari in de Janskerk sluit aan bij het kerstfeest. Met Kerst hebben we gevierd dat God onder ons is gekomen. Dat God zichtbaar is geworden in een klein kwetsbaar menskind. Maar na het feest komt de twijfel van onze hedendaagse cultuur. Daarin is 'God' een vraag geworden – als die vraag al gesteld wordt. In de cyclus verkennen we vier werkwoorden die een mogelijke verhouding tot de Eeuwige willen activeren: God zien, God kennen, God vertrouwen, God zegenen. Het gaat om woorden van een andere modus dan die waarin we dagelijks leven. Toch hebben deze

woorden ons iets te zeggen. Kan iets van het vreemde dat in deze woorden oplicht ons eigen worden en heilzaam doorwerken? Ter voorbereiding op de cyclus over de Bergrede later in 2014 helpt Joop Smit ons in 2 avonden door middel van een literaire benadering meer grip te krijgen op deze cruciale tekst uit het Mattheus evangelie. Joop Smit is behalve Augustijn en gastvoorganger in de EUG, ook Nieuwtestamenticus en verstaat de kunst zijn bevindingen voor een groot publiek toegankelijk te maken. Dit zal zijn op de woensdagavonden 15 en 22 januari. Bij Marieke Milder, marieke.milder@hetnet.nl, is meer informatie hierover te krijgen.

Jacobikerk

Op 20 januari is er weer een gezamenlijke Bijbelkringavond. Zo'n avond is er tweemaal per jaar. Dominee Zoutendijk geeft een inleiding op het thema voor de Bijbelkringen.

In de Jacobikerk hebben Bijbelkringen een belangrijke plek binnen het geheel van alle activiteiten. Het ideaal is dat elk gemeentelid mee doet met een Bijbelkring. Want discipel zijn van Jezus is Hem navolgen en samen Zijn wil zoeken en van daaruit je eigen huis, voor je wijk en in je werk tot zegen voor anderen te zijn. Een Bijbelkring bestaat uit een groep van ongeveer acht tot tien personen. Met deze groep bestudeer je samen de Bijbel en bid je met en voor elkaar. Daarnaast is er ook ruimte voor gezelligheid. Veel kringen eten bijvoorbeeld vooraf met elkaar. Dit zorgt ervoor dat je elkaar écht leert kennen. De meeste Bijbelkringen behandelen het jaarthema. Dit is het thema dat ook wordt gevolgd in de preken op zondag. Materiaal voor het kringgesprek wordt in overleg met de predikant gemaakt naar aanleiding van de preek. Zo versterken de preken op zondag en de Bijbelkringavonden elkaar. Een inleiding op het thema vindt plaats tijdens deze gezamenlijke Bijbelkringavond waarvoor alle kringleden en geïnteresseerden welkom zijn. Meer informatie over de Bijbelkringen en deze gezamenlijke Bijbelkringavond vindt u op www.jacobikerk.nl.

WIJKNIEUWS

Johannescentrum- gemeente

Het thema dat we op 5 januari zijn begonnen is: 'Wie zeggen jullie dat ik ben?' In het kader daarvan komt op 12 januari de niet inpasbare Messias aan de beurt, waarbij pastor Huub Schumacher voorgaat.

Op 19 januari is er 'Verhaal halen' en dat gaat over de ongrijpbare Messias. Wie is toch die Jezus van Nazareth? Deze vraag staat ook de komende zondagen nog centraal. Na de brieven van Paulus, na de vier evangeliën zijn er de eeuwen door talloze boeken vol geschreven over die fascinerende mens. En nog steeds zijn er verschillende antwoorden op die ene vraag mogelijk: was hij een rabbi, goeroe, voorbeeldmens, verlosser, heiland, herder, Zoon van God, Messias? Niet alleen theologen, ook schilders hebben ons hun beelden nagelaten: de triomferende Christus, de lijdende Jezus, en alle variaties die op deze thema's mogelijk zijn. En dan zijn er nog de lieddichters: Jezus, die heerst als de zon, Jezus als Lam van God dat wegdraagt de zonde van de wereld, Jezus als een zoon van mensen, geboren en getogen uit arme Joodse ouders. De beelden rollen over elkaar heen. Huub Oosterhuis heeft gelijk als hij over Jezus dicht: 'De wereld zal te klein zijn als alles helder wordt; als wij het moesten zingen, we kwamen stem tekort'. Maar alles overheersend blijft de vraag die ons over de hoofden van de discipelen heen gesteld wordt: maar jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? Beide vieringen beginnen om 10.30 uur.

Marcuskerk- Wilhelminakerk

Zondag 12 januari is de voorganger ds Harry Zeldenrust. Om 17.00 uur is er een cantatevesper in de Nicolaïkerk. Zie verder onder 'Vespers in Zuidoost'. Op zondag 19 januari, de zondag van de Eenheid, gaat ds Hans

Koops voor in de Marcuskerk. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Zie verder onder 'Vespers in Zuidoost'.

Nicolaïkerk

Hemel en aarde
belevén en bewegen

Op 12 januari gaat ds Ari van Buuren, emeritus pastor van het UMC, voor in de dienst om 10.00 uur. Hij gaf aan: 'Nog maar twee en een halve week geleden was het Kerst. De vraag is of wij Jezus met Kerst opnieuw in ons geboren hebben willen laten worden...' In dat perspectief wordt het veel spannender om te lezen over Jezus' doop en over wat hij beschouwd kan hebben als het scenario voor zijn roeping. De schriftlezingen zijn namelijk Jesaja 42: 1-9 en Mattheüs 3: 13-17. Zijn wij ook gedoopt? En wat is ons levens-scenario? Organist is Ko Zwanenburg.

Om 17.00 uur is er een cantatevesper in de Nicolaïkerk. Het is de afsluiting van de het programma van de Nieuwjaarsduik, de eerste Culturele Zondag van 2014 waaraan we ook vanuit de Nicolaïkerk meewerken. Meer informatie elders in dit nummer.

Op zondag 19 januari is ds Dirk Neven de voorganger in de morgendienst van 10.00 uur. In deze dienst van Schrift en Tafel horen we het bekende verhaal volgens Johannes 2, de bruiloft te Kana. De profetenlezing daarbij is Jesaja 62: 1-5: 'Zoals de bruidegom zich over de bruid verblijdt, zal uw God zich over u verblijden.' De Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg werkt mee en Berry van Berkum is organist.

Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Hierover staat meer informatie elders in dit nummer.

Nieuwe Kerk

Zondag 12 januari gaat ds Carol van Wieren voor in de dienst van 10.00 uur. Een week later, zondag de 19de, is de voorganger in de Nieuwe Kerk ds G.J. Codée.

Utrecht-West

De verhuizing van de Pniëlkerk naar de Wijkplaats heeft inmid-

dels plaatsgevonden. Toch zal het vast nog wel even wennen blijven voor de wijkgemeente en voor de andere gebruikers van de Wijkplaats. Ook sommige praktische punten – zoals de nieuwe geluidsinstallatie – moeten nog hun beslag krijgen. We vragen dus nog even uw begrip de komende twee maanden! Daarnaast is er nog voldoende ruimte voor extra vrijwilligers. Als iedereen een handje meehelpt, valt het werk best mee. U/jij kunt zich aanmelden bij Joost Mendel (kosterwerk, opbouw/opruimploeg zondagochtend), Albert-Jan Schol (geluidteam, beamerteam), Adri Kole (chauffeurs) en Henno Willering (kopieerwerk).

Ook diverse activiteiten zijn nu in de Wijkplaats, zoals de gebedsgroep op maandag 13 januari, de Utrecht Lezing van woensdag 22 januari (zie de aankondiging elders in dit blad) en de groep 'In het Begin' (voor 10- tot 12-jarigen) op donderdag 23 januari. We hopen dat ook dat snel zal wennen!

Zondag 12 januari gaat in de Wijkplaats mevrouw dr. Marjo Korpel voor. Zij is universitair hoofddocent Oude Testament aan de Protestantse Theologische Universiteit. Waarschijnlijk is er op deze zondag speciaal aandacht voor alle doopouders uit 2013. In Parc Transwijk gaat de heer Gerrit Krul voor en een week later ds Harry Zeldenrust (ook in onze wijkgemeente een goede bekende). Vanwege de 'Week van gebed voor de eenheid van de christenen' is er 19 januari een oecumenische dienst in de Dominicuskerk, waarin onder anderen ds Jaspert Slob voorgaat. De dienst van zondag 12 januari van 'De Haven' is een doopdienst, waarin ds Zonnenberg uit het Betuwse Ochten voorgaat.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

Oranjekapel

Vanaf januari heeft de Oranjekapel weer een cantor: Jan Koning, tot voor kort cantor in de Tuindorperkerk. Hij zal wekelijks met de cantorij repeteren en in circa vijftien zondagse diensten de rol van cantor vervullen. De cantorij blijft wekelijks haar bijdrage leveren, met dank aan de inzet van onze organisten Margriet van Reekum en Karel Demoet.

Op zondag 12 januari vieren we een dienst van Schrift en Tafel met ds Mendie Hofma; op zondag 19 januari is ds Hans Kronenburg onze voorganger.

'...in crisis?!' is het jaarthema van Vorming en Toerusting in de Nicolaïkerk. In het najaar was 'GELOOF in crisis?!' het subthema. In het nieuwe jaar gaan we verder met 'SAMENLEVING in crisis?!' **Op dinsdag 21 januari om 20.00 uur is er een lezing door ombudsman' Addie Stehouwer in de Nicolaïkerk.**

De maatschappelijke crisis doet zich vandaag ook gelden op een terrein dat lange tijd gold als een baken van veiligheid te midden van een woelige en onveilige samenleving: de overheid. Burgers blijken in Nederland in toenemende mate problemen te hebben met hun

Aanhoudende crisis in de relatie tussen burgers en overheid

overheid, en deze soms zelfs regelrecht te wantrouwen. In de vele rapporten die jaarlijks worden opgesteld over 'falend' overheidsop treden blijkt in veel gevallen, aldus de nationale ombudsman, sprake te zijn van een gebrek aan eerlijkheid en betrouwbaarheid van de kant van de overheid. Dat is schrikken. Maar op zijn beurt lijkt ook de overheid in toenemende mate problemen te hebben met de 'calculerende' burger. Een stortvloed aan officieel papierwerk en controle moeten lastige burgers

*Addie Stehouwer.

in het gareel zien te krijgen. Waar gaat dit eindigen? En wat is er aan te doen? En wat zijn de dieperliggende stromen die al dit onbehagen aan de oppervlakte brengen? Is er sprake van een vertrouwenscrisis tussen mensen onderling, die zich vertaalt in de relatie burgers-overheid?

Addie Stehouwer, werkzaam als substituut Nationale Ombudsman, laat haar licht schijnen over deze materie. Iedere belangstellende is daarbij van harte welkom.

Recensies op komst

In het volgende nummer besteedt de redactie extra aandacht aan boeken. Er staan recensies klaar van onder meer: 'Dat Koninkrijk, verwachten wij dat nog? (Gerard Dekker), Kritische stemmen, maatschappijkritiek van oudheid tot heden' (L. Laeyendecker) en 'Filosofische kruimels' (Johannes Climacus, alias Søren Kierkegaard).

kerk in de stad

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging - als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s): .....
 naam: .....
 straat en huisnummer: .....
 postcode: .....
 woonplaats: .....
 telefoonnummer (i.v.m. controle): .....

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar
Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.
 U ontvangt Kerk in de Stad per TNT Post elke twee weken thuis.

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt? Iets bespreken? Persoonlijk contact? Wij hebben altijd tijd voor een gesprek of chat: **Sensoor Utrecht** DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44   0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.)   www.sensoor.nl

STEEHOUWERIJ JONGERIJS

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht, tel. 030-2444004   www.steenhouwerij.nl

www.pgu.nu

Als u een advertentie elk nummer plaatst ontvangt u 10% korting. Een kleine advertentie van een paar regels (zoals een oproep) bedraagt 15 euro.

Prins Schoonmaakdiensten

Betrouwbaar Prettig Professioneel

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schaverijstraat 51 • 3534 AG Utrecht
 030-2448810 • www.prins.nl

Omdat ieder persoon bijzonder is...

barbara uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66   barbarauitvaart.nl
 Egginklaan 51 Utrecht   Nieuwe Vaart 5 Vleuten

REPARATIE

Klokkenatelier Jan Haasnoot

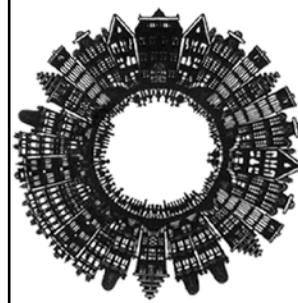
Voor al uw klokken en barometers (reparatie en verkoop) Vleutenseweg 320, Utrecht.
 Tel: 030-6034247
 www.klokken-barometers.nl

Reisboekhandel INTERGLOBE Reisgidsen

Landkaarten (overzichtskaarten en deelkaarten van - bijna - alle landen ter wereld *

Vinkenburgstraat 7
 3512 AA Utrecht
 telefoon 030-2340401

Lauteslager

makelaars bv sinds 1850
 Catharijnesingel 100
 3511 GV Utrecht
 fax 030-231 83 88
 www.lauteslager.nl
 makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

advertenties@protestant-utrecht.nl

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN VERWEZENLIJKT WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
 Telefoon: 030 - 2516955

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen, directeur van Uitvaartverzorging H. Agterberg in Utrecht. Al 100 jaar verzorgen wij complete begrafenissen en crematies.

Met al uw wensen wordt rekening gehouden. De overledene kan bijvoorbeeld worden overgebracht van het woonhuis of ziekenhuis naar ons sfeervol ingerichte uitvaartcentrum aan de Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht. Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook. Ons team van professionele medewerkers regelt dat allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom 7 dagen per week bereikbaar - zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden direct hulp te bieden."

Uitvaartverzorging H. Agterberg
 Wolter Heukelslaan 50-51
 3581 ST Utrecht
 telefoon (030) 251 09 82
 Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT B.V.

Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- * Centrale verwarming
- * Lucht verwarming
- * Stadsverwarming
- * Koeling
- * Mechanische ventilatie
- * Loodgieters werkzaamheden
- * Service en onderhoud
- * Verhuur, lease en verkoop CV-ketels
- * Ontstoppingswerkzaamheden

Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
 Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
 Internet: www.vossebelt.org
 U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

Wij installeren zonnepanelen van Duitse topkwaliteit

Airco Split Unit vanaf € 1500,- inclusief montage & BTW

www.kerkboek.nl

Afscheid. Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

Ouwerkerk

Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

PCB UITVAARTZORG

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom
 Donaudreef 25   3561 EL Utrecht   Telefoon [030] 262 22 44   dag en nacht
 Dorpsstraat 6   3433 CH Nieuwegein   Telefoon [030] 605 16 30   dag en nacht

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *

De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds E.P. van der Veen, Nunspeet
19-01 mw. ds T. Zijlstra, Utrecht, viering Heilig Avondmaal

Domkerk *

Domplein
Diensten: 10.30 u.
12-01 mw. ds N.J. de Jong-Dorland, doopdienst
19-01 mw. ds N.J. de Jong-Dorland
Vespers, 19.00 u.
12-01 en 19-01

Evang.-Lutherse kerk

Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
12-01 mw. ds C. Karrer, viering Heilig Avondmaal
19-01 mw. ds C. van Opstal

Evang.-Lutherse kerk

De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds A.A. van den Berg
19-01 ds C.P. Bouman

De Haven *

Marco Pololaan 185
Diensten: 16.30 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Jacobikerk *

St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend
Diensten: 17.00 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Janskerk *

EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
12-01 mw. ds J. Nottelman
19-01 past. mw. M. Milder

Johannescentrum *

M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
12-01 past. H. Schumacher
19-01 werkgroep vieringen

Marcuskerk *

Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds H. Zeldenrust
19-01 ds J.S. Koops
19-01 17.00 u. ds J.S. Koops, vesper

Nicolaïkerk *

Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds A. van Buuren
19-01 ds D. Neven, dienst van Schrift en Tafel, Cantorij

Nieuwe Kerk *

Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds B.C. van Wieren
19-01 ds G.J. Codée

Oranjekapel *

Amsterdamssestraatweg
Diensten: 10.00 u.
12-01 mw. ds M. Hofma
19-01 ds J. Kronenburg, verjaardag van de Kapel

Pieterskerk,

Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
12-01 onbekend
19-01 ds R. Dewandeler

De Wijkplaats *

Joh. Camphuisstraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 mw. dr. M. Korpel, doopgedachtenis
19-01 ds J. Slob e.a., oec. dienst in Dominicuskerk

Roobolkapel

Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 predikant onbekend
19-01 geen dienst

Tuindorpkerk *

Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds P.J. Rebel, dienst van Schrift en Tafel
19-01 ds P.J. Rebel en past. G. Martens, gezamenlijke dienst in Pauluskerk

Wilhelminakerk *

Hobbemastraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 geen dienst
19-01 mw. ds M. van Giezen

andere kerken

Baptisten Gemeente

Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
12-01 mw. K. Timmer
19-01 dhr. H. Baas, familie-zondag

Doopsgezinde Gemeente *

Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
12-01 br. G. Prangma
19-01 ds A.J. Noord, dienst met avondmaal, wereldbroederschapsdag

Geertekerkerk, *

Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
12-01 ds F. Kruyne, dienst van Woord en Tafel
19-01 ds A. Wieringa

Gemeenschap

Wladimirskaja
Sint Antoniuskerk
Kanaalstraat 200
Diensten: 10.30 u.
12-01 geen dienst
19-01 Vad. P. Brenninkmeijer

Kerk van de Verkondiging van de

Moeder Gods

Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
12-01 Pr. G. Perris
19-01 Pr. G. Perris

Holy Trinity Church

Van Limburg Stirumplein
Diensten: 10.30 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Huis van Vrede

Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Marokkaans ontbijt
12-01 onbekend
19-01 onbekend

ICF Utrecht

Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engels-talig
12-01 ds W. van 't Spijker
19-01 br. J. Bonhof

Jeruëlkapel, *

Vrije Evangelische Gemeente
Voordreef
Diensten: 10.00 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Leger des Heils

Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Nederlands Gereformeerde Kerk

Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend
Diensten: 17.00 u.:
12-01 onbekend
19-01 onbekend

Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel

Kapeldwarsweg
Diensten: zondag 10.30 u.
Geen onderwegdiensten tot aan Pasen 2014

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste

Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
12-01 past. A. Duurkoop
19-01 past. B. Wallet

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum

Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 mw. ds M. Milder
19-01 mw. past. M. Wisse

Diakonesshuis

Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
12-01 onbekend
19-01 onbekend

St. Antonius ziekenhuis

Soestwetering 1
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds J.J. Tersmette
19-01 past. W. Smit

Willem Arntsz Huis

Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
12-01 onbekend
19-01 onbekend

zorgcentra

Alb. van Koningsbruggen

Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.
12-01 mw. M. Zuilhof
19-01 mw. G. van Liebergen

De Lichtkring

Eykmanlaan
Diensten: 17.00 u.
12-01 mw. A. van der Schrier
19-01 ds H. Zeldenrust

Rosendaal

Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
12-01 mw. A. Oldenziel, Woord & Tafel
19-01 mw. M. Braakhuis, Woord- en Communieviering

Swellengrebel

Burg. F. Andreaelaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds C. Bouman, dienst van Schrift en Tafel
19-01 geen dienst

Tamarinde

Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
12-01 mw. Prins
19-01 mw. Dubois

Tolsteeg

Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
12-01 mw. A. van de Schrier, Doop van de Heer
19-01 dhr. P. van Kleinwee

Transwijk

Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
12-01 dhr. G. Krul
19-01 ds M.J. Zeldenrust

Tuindorp-Oost

Winklerlaan
Diensten: 10.00 u.
12-01 viering
19-01 ds J. Spoor, dienst van Schrift en Tafel

Zuylenstede

Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
12-01 ds J.E. Riemens
19-01 ds B. Wallet

door-de-week

Getijdegebeden in de

Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne

Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45-13.00 u

VRIJDAG

't Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.

Zorgcentrum de

Bijkershoek
Van Bijkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.
10-01 dienst

ZATERDAG

Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis

Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

AGENDA

zaterdag 11 januari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Cantores Martini

zondag 12 januari
13.30 uur Domkerk,
Nieuwjaarsduik (Culturele
Zondag) met miniconcert
Domcantorij
14.30 uur Holy Trinity Church,
Choral Evensong
17.00 uur Nicolaïkerk, vesper

maandag 13 januari
14.30 uur Oranjekapel,
themabijeenkomst 'ouder
worden'

donderdag 16 januari
20.00 uur Jacobikerk, slotavond
Marriage Course deel 1

vrijdag 17 januari
20.00 uur Dominicuskerk
(Palestrinastraat), eerste avond
van vier basiscursus meditatie
20.15 uur Pieterskerk, concert
vocaal ensemble Coqu

zaterdag 18 januari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domcantorij en Domorganist
Jan Hage

zondag 19 januari
17.00 uur Marcuskerk, vesper

dinsdag 21 januari
20.00 uur Nicolaïkerk, lezing
'Geloof in crisis' door Addie
Stehouwer

woensdag 22 januari
14.00 uur de Wijkplaats,
Utrecht Lezing over: '200 jaar
Koninkrijk der Nederlanden'

vrijdag 24 januari
20.15 uur Nicolaïkerk, concert
Sweelinck Barokorkest

maandag 27 januari
14.30 uur Oranjekapel,
themabijeenkomst 'ouder
worden'

vrijdag 31 januari
13.30 uur PKN
dienstencentrum (Haydlaan),
studiemiddag van stichting
Oikos
20.00 uur Dominicuskerk
(Palestrinastraat), tweede
avond van vier basiscursus
meditatie

dinsdag 11 februari
20.00 uur Pieterskerk, 29ste
Nicolaas van der Monde-lezing,
spreker Marc de Beyer

LEESROOSTER

De komende weken
vermeldt het leesrooster
van het Nederlands Bij-
belgenootschap de vol-
gende bijbelgedeelten:

zo 12 jan	Matteüs 3:1-17
ma 13 jan	Jeremia 35:1-11
di 14 jan	Jeremia 35:12-19
wo 15 jan	Jeremia 36:1-19
do 16 jan	Jeremia 36:20-32
vr 17 jan	Psalm 115
za 18 jan	Leviticus 8:1-17

zo 19 jan	Leviticus 8:18-30
ma 20 jan	Leviticus 8:31-9:6
di 21 jan	Leviticus 9:7-24
wo 22 jan	Leviticus 10:1-11
do 23 jan	Leviticus 10:12-20
vr 24 jan	Psalm 132
za 25 jan	Matteüs 4:1-11

Herbouw schip Domkerk

steen in ongeveer 2074, vierhonderd jaar na de Storm.

Ik ben overigens niet tegen het invoegen in oud- van nieuwbouw. Juist breed glas en slank staal kan knus de aandacht richten op het oude. Maar dat oude, wat er van het Schip resteerde, de ruïne, is sinds 1826 ook verdwenen. Maar tijdelijk een bescheidener, kleiner, lager schip van glas kan het huidige 'Schipplein' alvast doen wennen aan ruimtegebruik dat deze plek sinds 1674 ontbeert. Maar uiteindelijk, als men er toch echt nog wat mee wil, dan graag een gotische herbouw – alsnog met steunberen en luchtbogen, die het toen ontbeerde, toen niet op bogen kon, en alsnog een gotisch gewelfd plafond, in plaats van het lichter houten plafond dat het eerste Schip had. Echter, al te eigentijds wellicht, zou ik willen pleiten voor eerst een reconstructie van de ruïne, naar een mij mondeling doorgegeven idee van Sjarel Ex. Stel eens voor, een 'neo-

romantische' ruïne in de stad! Zo'n reconstructie zou enerzijds een aardige zogenoemde 'folly' zijn – zo worden de nutteloze tempeltjes, piramides en ook ruïnes in romantische, Engelse landschapstuinen genoemd. Anderzijds zou het goed kunnen passen bij eerste herbouwplannen, die er toch al liggen. Name-lijk herbouw eerst van de Davidskapel, van de gotische overbrugging tussen Domtoren en Domschip die na de Storm is blijven staan en pas afgebroken, met de ruïne in eerder genoemd droevig jaar 1826. Zo zou gecreëerd worden een enigszins ludiek, maar fantastisch, en historisch en cultureel belangwekkend, als ook monumentaal evenement en project. Welke stad herbouwt nu nog een kathedraal? Welke stad herstelt daarbij op zo'n wijze 'stormschade'? Welke bovendien eerst een ruïne? Als die er nu nog had gestaan, zou toch niet meer alsnog worden afgebroken?

LEZERS SCHRIJVEN

Schipplein

Het gat in de geschiedenis van de Utrechtse Dom is gedicht met stenen
Aan de andere kant is Het Orgel verschenen
Mijn fiets zet ik nu tegen een pilaar die toen nog binnen stond
Is dit nog wel dezelfde grond?

Stephan

Om de ruïne educatief en toeristisch beter uit te laten komen, en als toegangsgebouw van de aanstaande archeologische schatkamer daar ter plekke onder het plein, valt een tijdelijke glazen ruimte te overwegen. Een paar jaar daarna kan dan het echte herstel van de Domkerk volgen. Maar ook ruïnes kunnen behoren tot eigentijdse herbouwprocessen.

Tot verrassing van de redactie klom een lezer van Kerk in de Stad alsnog in de pen, als reactie op de serie artikelen over het herbouwplan van het Domschip die het afgelopen jaar in dit blad verscheen.

Van ruïne tot schip

Stephan Vollenberg

Het zal er toch nog wel eens van komen, van herbouw van het Schip van de Domkerk. Eerder vroeg dan laat, nu er als niet echt eerder een organisatie voor is die daadwerkelijk herbouw nastreeft. Eerdere plannen bleven trouw aan geduldig papier of hangen in vergaderingen. En is het niet juist eigentijds zoiets als zo'n schip niet enkel te herbouwen, maar ook nog 's zoals toen, om restauratietechnieken nieuw leven in te blazen en vanuit het idee ook van het alweer zo'n beetje uitgeburgerde begrip 'onthaasting'? Want dan zal het gaan om 'slow building'. Tegen alle tegenwoordige trends in, wordt er bewust gekozen voor een laatste

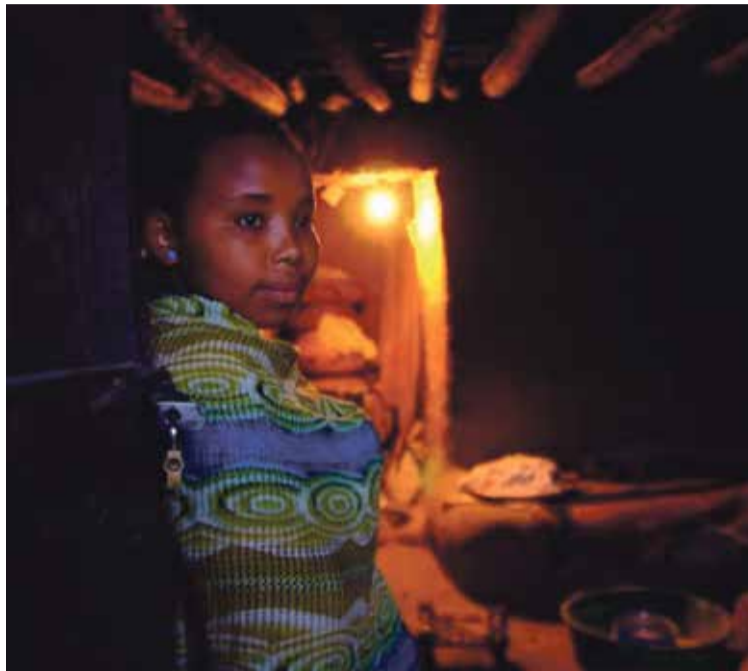
EXPOSITIE AFRIKAAN MICHAEL TSEGAYE IN TUINDORPKERK

Harmonieuze fotokunst

Sjouke Sytema

Tot 4 maart hangt er werk van de Ethiopische kunstenaar Michael Tsegaye (Addis Ababa, 1975) in de Tuindorpkerk. Als je zijn foto's ziet, verbaast het niet dat hij in 2010 naar Amsterdam kwam als artist in residence bij de Thami Mnyele stichting om het licht van Rembrandt en Vermeer te bestuderen.

Zijn foto's lijken in eerste oogopslag documentair van karakter, maar door de spanning die de kunstenaar in zijn werk legt, komt de verbeelding op gang. Het is duidelijk dat de kunstenaar aanvankelijk een opleiding tot schilder heeft gevolgd. Als een schilder componeert hij zijn beelden en werkt hij met licht. De stille harmonie in zijn werk roept een gevoel van zowel mystiek als melancholie op. Het werk leent zich uitstekend voor de tijd van advent, een periode die van oudsher ook een tijd van bezinning is.

Michael Tsegaye: "Als fotograaf wil ik er voor waken in een vakje geduwd te worden. Ik wil niet mijn lens alleen op het lijden richten. Mijn leven en dat van andere Afrikaanse kunstenaars wordt niet bepaald door armoede en ellendige omstandigheden, ofschoon dat het beeld is dat men van ons scheidt. Ik probeer mijn leven in de 21ste eeuw te begrijpen en druk dat uit door middel van kunst."

Trots

De expositie toont het werk van een trotse Afrikaan die niet mee wil gaan in ons beeld van Afrika, dat soms het verloren continent wordt genoemd. De tentoonstelling sluit aan bij een van de doelstellingen van de commissie die zorg draagt voor de kunst in de Tuindorpkerk: "Kunst is een manier om naar ons geloof, onze waarden, onze maatschap-

pij, onze blinde religieuze en politieke vlekken te kijken, en ze brengt ons tot verwondering en leert ons genieten van schoonheid."

De Tuindorpkerk heeft voor deze expositie samenwerking gezocht met Galerie SANAA,

Jansdam 2 te Utrecht. Sanaa betekent in het Swahili: kunst en in het Arabisch: schittering. Deze galerie stelt werk van Nederlandse kunstenaars tentoon, maar ook dat van Afrikaanse kunstenaars die in Afrika wonen en werken of die elders in de wereld leven. Berthe Schoonman, directeur van de galerie: "Met onze focus op Afrika willen we de aandacht vestigen op de fascinerende, artistieke productie van het Afrikaanse continent. Dit continent bruist van de creativiteit."

SANAA faciliteert de interculturele uitwisseling van Nederlandse en Afrikaanse kunstenaars. Dit opent nieuwe wegen en zorgt voor een vruchtbare voedingsbodem voor het creëren van inspirerende kunst. De galerie bestaat inmiddels vier jaar.

De expositie in de Tuindorpkerk is te bezoeken elke zondag van 11.00 tot 12.00 uur na de kerkdienst en op de zaterdagen 11, 18 en 25 januari van 15.00 tot 17.00 uur.

Culturele Zondag Nieuwjaarsduik

Op zondag 12 januari doet de Domkerk mee met de Culturele Zondag Nieuwjaarsduik. We duiken dan het nieuwe muziekseizoen in met een miniconcert door de Domcantorij onder leiding van Remco de Graas en onder begeleiding van Domorganist Jan Hage. Op het programma staan: John Ireland: 'Many waters cannot quench love', Herbert Howells 'Like as the hart desireth the waterbrooks' en van Aaron Copland 'In the beginning 'And God divided the waters'. Iedereen is welkom, vrije bijdrage in het offerblok, zondag 12 januari van 13.30 tot 14.00 uur in de Domkerk.

SCHILDERIJEN VAN ELS VEGTER IN PKN-GEBOUW

'Terug naar mijn wortels'

Frans Rozemond

In het Protestants Landelijk Dienstencentrum aan de Haydnlaan is deze maanden een tentoonstelling van Els Vegter te zien. Het thema is 'Back to my roots' (terug naar mijn wortels). In de hal hangen kleurrijke landschappen die de aarde tonen van bovenaf.

Els Vegter (1960) is beeldend kunstenaar in Utrecht. Ze exposeert regelmatig, geeft les en publiceert regelmatig over kunst. In 2012 was haar werk 'In loving memory' te zien het Gemeentemuseum Den Haag. Ze is getrouwd en moeder van twee zoons. Zelf

* Offer: kunstwerk van Els Vegter waarbij zij een Turkse geitenhoorn verbeeldt, gebruik makend van hout en roest op linnen.

groeide zij op in een vrijgemaakt-gereformeerd gezin.

Els: "Na mijn studie sociologie heb ik gewerkt als voorlichter bij de Stichting Oecumenische Hulp (SOH) en bij het Alternatief Adoptieplan, later Kinderen in de Knel. Ik schreef over het werk van projectmedewerkers in India, Sudan of Nicaragua. Zelf bezocht ik Somalië. Vliegen over de wereld laat je de aarde in een ander perspectief zien. Van bovenaf is het kunst in prachtige tinten. Het werk uit mijn serie Kustlijnen vind ik toepasselijk voor deze locatie, waarvandaan mensen de hele wereld in reizen."

Inspiratie

Huid en aarde zijn belangrijke inspiratiebronnen voor Vegter. In het schilderproces laat zij zich leiden door de verf en toegevoegde materie. De verwantschap tus-

sen micro- en macrokosmos fascineert haar en zij speelt met afstanden en kijkrichtingen. Microscopische beelden en satellietbeelden wisselen elkaar af.

Essentie

In de gangen van het gebouw hangen assemblages: werken met lood, zink en roest. De kunstenaar heeft ook een werk met een kruis gemaakt. Els: 'Offer en Kruis. Beide heb ik in de collectie. Mijn kruis is van lood, olie- verf en andere materialen. Het draagt de titel 'Ik ben die ik ben' verwijzend naar de woorden die God uitsprak naar Mozes bij de brandende braamstruik. Voor mij vat het de essentie samen voor je roeping en aanwezigheid op aarde.' De tentoonstelling is tot en met maart te bezoeken tijdens kantooruren J. Haydnlaan 2a, Utrecht. Zie ook: www.elsvegter.nl.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT EN VERSCHIJNT ALS REGEL EENS IN DE VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Ely Bakker, Sietske Gerritsen, Arie Moolenaar, Frans Rozemond (DMO), Agnes Stekelenburg en Daan van der Waals

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar: preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Annemieke
Schuitemaker-Blijdorp
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Utrecht West:
Henno Willering
Tuindorpkerk: Jan Verkerk
Zuilen: (Oranjekapel) Annemieke
Schoor (Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning, berichten negen dagen voor verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl
Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 30 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in april een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties: advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®, Gorinchem
www.narratio.nl